

ELENA LAIU

GABRIELA-LIVIA CURPĂNARU

VĂDUREANU ELENA-LĂMÎȚA

ANA MACOVEI

(Coordonatori)

Rolul profesorului mentor în educația viitorului

GHID METODIC

Editura Alfa a Casei Corpului Didactic Neamț

Piatra Neamț

2024

ISBN 978-606-667-302-0

Publicația ***GHID METODIC*** cu titlul:
„Rolul profesorului mentor în educația viitorului”
reprezintă un produs al Workshop-ului
organizat de **Casa Corpului Didactic Neamț**
în luna ianuarie 2024
și este postată pe link-ul:
<https://www.ccdneamt.ro/new/2021/01/volume-digitale/>

Referent științific:

Conf.Univ.Dr. Habil. Liliana MÂȚĂ
Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău

Coordonatori:

Profesor Elena LAIU, Director Casa Corpului Didactic Neamț
Profesor-metodist Gabriela-Livia CURPĂNARU
Bibliotecar Ana MACOVEI

Anul apariției: 2024

CUVÂNT ÎNAINTE

Referent științific:
Conf.Univ.Dr. Habil. Liliana MĂȚĂ
Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău

Publicația **GHID METODIC** cu titlul: „**Rolul profesorului mentor în educația viitorului**” reprezintă un produs al Workshop-ului organizat de Casa Corpului Didactic Neamț în luna ianuarie 2024. **GHIDUL METODIC** cu titlul: „**Rolul profesorului mentor în educația viitorului**” cuprinde lucrări elaborate de cadrele didactice din sistemul de învățământ preuniversitar, de la toate nivelele de învățământ: preșcolar, primar, gimnazial și liceal, care respectă tematica propusă și, într-un mod clar și fără echivoc, promovează *rolul profesorului mentor în educația viitorului*.

Prin intermediul articolelor de specialitate elaborate de autori evidențiază *rolul procesului de mentorat* din perspectiva debutantului și a mentorului (tutore/metodist) în vederea identificării aspectelor motivaționale și procesuale relevante pentru optimizarea etapei de formare profesională inițială (de debut/stagiatură) în cariera de profesor.

Nivelul și complexitatea competențelor cadrelor didactice sunt factori esențiali pentru eficiența procesului didactic. Competențele cadrelor didactice influențează direct nivelul de cunoștințe, abilități și competențe cheie ale elevilor. Formarea competențelor profesionale și transversale ar trebui să înceapă în timpul studiilor universitare și să continue pe tot parcursul carierei didactice.

Prin crearea și implementarea unui program de mentorat pentru formarea inițială a cadrelor didactice, se urmărește dezvoltarea competențelor necesare pentru predare și armonizarea rolurilor implicate în acest proces. O atenție deosebită se acordă implicării atât a debutanților, cât și a mentorilor, în vederea îmbunătățirii competențelor didactice specifice și a celor interdisciplinare.

Mulțumim tuturor celor care vor accesa această publicație deschisă și vor continua să aplice bunele practici și tehnicile de predare care încurajează învățarea activă și creativă.

Lucrarea **GHID METODIC** se poate descărca accesând link-ul:

<https://www.ccdneamt.ro/new/2021/01/volume-digitale/>

INTRODUCERE

**Coordonator:
Profesor Elena LAIU
Director Casa Corpului Didactic Neamț**

„Mentoratul desemnează o relație de susținere/de sprijin a învățării și educării dintre o persoană care își împărtășește în mod intenționat cunoștințele și experiența (mentor) și o altă persoană care este interesată, dispusă și capabilă să beneficieze de pe urma acestui sprijin, pentru a-și desăvârși experiența profesională (persoană mentorizată, discipol).” (C. Stan)

Casa Corpului Didactic Neamț a organizat în luna ianuarie 2024, **Workshop-ul** cu titlul: **„Rolul profesorului mentor în educația viitorului”** adresată personalului didactic de predare din sistemul de învățământ preuniversitar. Societatea modernă se concentrează pe abordarea actuală a educației generale, în concordanță cu tendințele în continuă evoluție, actualizarea conținuturilor și profesionalizarea cadrelor didactice. Formarea profesorilor debutanți trebuie să fie adaptată la nevoile, experiența și statutul lor. Este important ca aceștia să fie pregătiți să-și continue dezvoltarea pe tot parcursul carierei lor și să-și ajusteze așteptările în funcție de cerințele profesiei și ale sistemului de învățământ.

Schimbările dinamice din societatea actuală au avut un impact semnificativ asupra rolului și prestigiului cadrelor didactice. În prezent, profesorul nu mai este văzut doar ca un simplu predicator de informații și cunoștințe, ci ca un influențator al dezvoltării sociale și profesionale a elevilor. Schimbările dinamice și flexibilitatea socială umană au transformat relațiile dintre profesor și elev, între mentor și mentorizat (profesorul debutant) și între profesorii înșiși în relații creative, de profesionalizare și democratizare. Acumularea de informații nu mai este scopul principal al procesului instructiv-educativ, ci informația este folosită ca mijloc pentru dezvoltarea comportamentelor pro-active și creative în domeniul didactic și social. Evoluția carierei profesionale a unui cadru didactic depinde de menținerea și diversificarea motivațiilor personale, precum și de stimularea continuă a cogniției și interacțiunii umane. În lipsa acestora sau în caz de stagnare, plafonarea profesională poate apărea, având un impact negativ semnificativ asupra educației și societății.

MENTORATUL, O ACTIVITATE DE REFORMARE A ACTULUI EDUCAȚIONAL

**Profesor-metodist Curpănaru Gabriela-Livia
Casa Corpului Didactic Neamț**

„Programele de mentorat au fost introduse pentru a îmbunătăți experiențele profesionale ale profesorilor în diferite etape ale carierei acestora, cu predilecție în etapa de debut, în etapa inițială și constau în oferirea de asistență continuă și specifică pentru dezvoltarea profesională a cadrelor didactice.” (S. Aderibigbe)

Mentoratul este o activitate care își propune să îmbunătățească sistemul educațional prin oferirea de sprijin și îndrumare pentru profesioniștii în formare, încă de la începutul carierei lor didactice. Scopul este de a crește eficiența și de a facilita integrarea acestora în câmpul muncii. Activitățile de mentorat au evoluat într-un mod continuu, diversificându-se din cauza unor factori cheie, precum relația dintre mentor și persoana mentorată, durata și intensitatea procesului de mentoring, natura activității desfășurate, precum și resursele și mijloacele specifice utilizate. Scopul mentoratului este să îmbunătățească activitățile și relațiile dintre mentor și mentorizat, să sporească capacitatea de identificare a oportunităților și să promoveze explorarea pozitivă și dinamică a carierei didactice. Implementarea în practică a principiilor mentoratului reprezintă o asigurare a îmbunătățirii activității didactice a celor implicați și a mentorilor, favorizează creșterea optimă a carierei didactice și stabilește temelia profesionalizării în domeniu. Unul dintre obiectivele activităților educaționale și profesionale este continuarea dezvoltării profesionale. Acest proces are loc pe tot parcursul carierei și își propune să dezvolte competențele conform standardelor specifice, să extindă și să actualizeze în mod constant cunoștințele și expertiza profesională, atât din punct de vedere teoretic, cât și practic. Profesorii trebuie să fie profesioniști și să fie deschiși către noile aspecte ale procesului de predare și ale activităților extrașcolare, conform cerințelor educaționale actuale. Un sistem educațional eficient ar trebui să se concentreze pe menținerea și promovarea profesorilor care demonstrează o motivație și o inițiativă semnificativă în dezvoltarea profesională, adaptată la specificul activității didactice. Mentorul educațional este o persoană specializată în evaluarea activității profesionale didactice a unui cadru didactic stagiar, fie el debutant sau mentorizat. Scopul său este să evalueze progresul stagiului în ceea ce privește competențele profesionale, conform standardelor de calitate specifice cadrelor didactice. Mentoratul educațional se concentrează pe îmbunătățirea pregătirii studenților cu profil pedagogic și a cadrelor didactice noi, pentru a-i ajuta să se integreze eficient și să-și perfecționeze abilitățile profesionale în domeniul educației. În educație, mentoratul se concentrează pe integrarea inovatoare și creativă a cerințelor academice cu cele practice și specifice ale activității didactice, pentru a dezvolta competențele de învățare și a oferi experiență practică, în scopul de a le valorifica în viitoarea activitate profesională. Durata programelor de mentorat influențează rezultatele acestora, conform mai multor cercetări care au arătat că succesul crește pe măsură ce perioada de mentorat este mai lungă. Programele de mentorat ar trebui să fie desfășurate pe întreaga perioadă a stagiaturii în activitatea didactică. Extinderea acestora pe toată durata stagiaturii ar

oferi oportunități mai bune pentru aplicarea și transpunerea cunoștințelor teoretice în practică, precum și diversificarea experiențelor didactice prin coordonarea unui număr mai mare de clase de elevi la diferite niveluri de instruire. Crearea de noi situații practice pentru aplicarea cunoștințelor și competențelor profesionale dobândite anterior joacă un rol esențial în extinderea abilităților profesionale în cadrul procesului de mentorat. Transferul eficient al acestor cunoștințe și competențe este crucial pentru rezolvarea eficientă a diverselor provocări formative, precum și pentru optimizarea activităților curente și viitoare. Procesele de predare, împreună cu mentoratul educațional profesional, joacă un rol esențial în dezvoltarea competențelor profesionale ale profesorului debutant. Pentru a dezvolta profesional procesul de mentorat, este important să identificăm aspectele specifice și profesionale ale profesorului debutant care beneficiază de mentorat. Aceste aspecte includ pregătirea de specialitate, experiența profesională, etica și deontologia profesională, conținutul predării, metodele de predare și evaluare. Mentorul are un set complex de aptitudini personale, didactice, metodice, educative, de evaluare și morale, care împreună definesc profilul său unic. Aceste aptitudini sunt esențiale în procesul de mentorat, având un rol crucial în dezvoltarea și îmbunătățirea activităților desfășurate. O legătură strânsă între aptitudinile intelectuale, motrice și pedagogice ale mentorului contribuie la formarea unor aptitudini specifice necesare în activitatea didactică. Este recomandabil ca relația dintre profesorul mentor și profesorul mentorizat să fie una proactivă, astfel încât fiecare să cunoască așteptările celuilalt și să se implice dinamic și responsabil în realizarea obiectivelor comune pentru optimizarea procesului de mentorat. Relația dintre mentor și mentorizat necesită o abordare complexă, care implică atât aspecte profesionale, cât și personale. Mentorul are rolul de a ghida, sfătui și îndruma mentorizatul pe parcursul studiilor și formării profesionale inițiale. Este important ca acest proces să înceapă încă din perioada studiilor universitare, sub îndrumarea unui cadru didactic cu experiență recunoscută, pentru a facilita intrarea în profesie. Mentoratul presupune o relație bidirecțională între cei doi, cu responsabilități, beneficii și implicații pentru ambele părți. Este crucial ca mentorul și mentorizatul să aprecieze reciproc implicarea, rolul și responsabilitățile fiecăruia în cadrul acestei relații. Mentoratul trebuie să se concentreze pe dezvoltarea abilităților profesionale ale mentorilor și mentorizaților, precum și pe diversificarea experiențelor de predare adaptate la diferitele niveluri de învățământ preuniversitar. Este recomandat ca schimbările și reformele din sistemul educațional să se concentreze și pe îmbunătățirea procesului de formare profesională inițială, care reprezintă baza pentru profesionalizarea cadrelor didactice.

Bibliografie :

1. Aderibigbe, S., Gray, D.S. & Colucci-Gray, L. (2018), "Understanding the nature of mentoring experiences between teachers and student teachers", *International Journal of Mentoring and Coaching in Education*.
2. Stan, C., (2020). *Mentorat și coaching în educație*, Editura Presa Universitară Clujană, Cluj-Napoca.
3. Spiță, D. (coord.), (2020). *Manualul mentorului suport teoretic și exemple de bune practice*, Publicat Fundația Euroed, Iași, consultat la <https://www.euroed.ro/userfiles/MANUALUL%20MENTORULUI.pdf>.

ÎMBUNĂȚIREA ȘI EXTINDEREA COMPETENȚELOR PROFESIONALE ÎN TIMPUL FORMĂRII INIȚIALE A PROFESORILOR

**Profesor Popa Elena-Cristina
Liceul Economic „Al. I. Cuza” Piatra Neamț**

„Mentorii sunt sfătuitori, oameni cu experiență în carieră, care doresc să-și împărtășească cunoștințele; sunt suporteri care oferă încurajări emoționale și morale; sunt tutori care dau feed-back specific asupra performanței unei persoane; sunt surse de informație și ajutor în obținerea unor facilități; sunt modele de identitate, tipul de persoană care ar trebui să fie în domeniul academic.” (M. Zelditch)

Pentru a-ți dezvolta cariera în domeniul educației, este necesar să îți extinzi și să îți aprofundezi competențele, abilitățile și cunoștințele. Acest lucru te va ajuta să îți optimizezi potențialul în activitatea ta didactică, atât din punct de vedere uman și social, cât și profesional. Este important să aduci aceste competențe la standardele actuale și să le adaptezi la specificul mediului educațional din România. Disciplinele de specialitate sunt complexe și necesită o abordare particulară în ceea ce privește transferul cunoștințelor teoretice în deprinderi practice. Acest lucru poate fi realizat cu succes sub îndrumarea unui cadru didactic specializat, care să demonstreze un nivel extins de competențe profesionale și transversale. Profesorii de specialitate, în special cei noi în domeniu, trebuie să înțeleagă importanța rolurilor și responsabilităților lor profesionale pentru a desfășura o activitate didactică eficientă. Este crucial ca aceștia să-și manifeste interesul pentru dezvoltarea profesională continuă, adaptându-se la cerințele și provocările educaționale actuale. Mentoratul și îndrumarea oferite de către cadrele didactice experimentate sunt esențiale pentru formarea și eficiența profesională a celor aflați la început de carieră în domeniul educației.

Conștientizarea rolului și a responsabilităților cadrelor didactice debutante (mentorizați) și a cadrelor didactice experimentate (mentori) este esențială pentru îmbunătățirea procesului instructiv-educativ. Identificarea metodelor care au un impact formativ major în dezvoltarea competențelor profesionale ale profesorilor va contribui la optimizarea întregului proces didactic școlar la disciplinele de specialitate. Acest lucru va aduce satisfacție elevului, care este în centrul educației. Introducerea unui program de mentorat în faza inițială a formării facilitează identificarea aspectelor relevante legate de obiective, comunicare, încredere, proces, progres și feedback, în vederea îmbunătățirii formării profesionale didactice în domeniile specializate. Studiile arată că implementarea unui program de mentorat are un impact pozitiv asupra celor care sunt mentorați în etapa inițială a formării profesionale. Un mentorat eficient se caracterizează prin faptul că mentorul îi va oferi mentoratului îndrumare și orientare, în cadrul unei relații bazate pe comunicare deschisă, reciprocă și principală.

Este crucial să se pună în aplicare un program de mentorat care se concentrează pe competențe, eficiență și implicare, pentru a îmbunătăți activitatea didactică în timpul formării profesionale inițiale. Acest lucru reprezintă baza pentru dezvoltarea unei cariere în domeniul educației care să fie în concordanță cu cerințele actuale ale sistemului educațional.

Dezvoltarea abilităților didactice specializate și a celor care se intersectează între discipline, în cazul profesorilor în formare sau debutanți, poate avea un impact benefic asupra procesului de învățare și, implicit, asupra dezvoltării unor comportamente proactive pe termen lung. Prin crearea și implementarea unui program de mentorat personalizat pentru predarea disciplinelor de specialitate în sistemul de învățământ preuniversitar, se încurajează dezvoltarea și consolidarea abilităților profesionale ale profesorilor începători. Acest program îi va ajuta să-și definească rolul în procesul de mentorat și să-și îmbunătățească abilitățile de predare, ceea ce va duce la o mai mare satisfacție a elevilor în ceea ce privește procesul educațional.

O carieră didactică de succes depinde în mare măsură de formarea inițială și de debutul profesional al individului. Aceste etape sunt cruciale în stabilirea unor baze solide pentru dezvoltarea și extinderea competențelor necesare în domeniu. Competențele profesionale dobândite în aceste etape vor fi esențiale în evoluția și succesul pe termen lung al unei cariere în educație. Experiențele profesionale pozitive și variate acumulate în timpul stagiaturii sunt esențiale pentru o carieră de succes pe termen lung. În sistemul educațional românesc, accentul se pune pe dezvoltarea competențelor atât la elevi, cât și la profesori și educatori. Acest proces se concentrează pe aspectele practice ale învățării, ajutând la formarea tinerilor în propriul lor parcurs școlar și la integrarea socială a cadrelor didactice.

Formarea competențelor profesionale, conform opiniei specialiștilor și a ideilor desprinse din studiile științifice realizate până în prezent, se constituie într-un proces piramidal și continuu, dependent de evoluția bagajului de cunoștințe și abilități ale fiecărui subiect. Plecând de la competențele absolvenților de licență și masterat, profesorul debutant trebuie să aibă cunoștințe teoretice și practice, să fie autentic și să fie capabil să se adapteze continuu la cerințele specifice mediului educațional în care lucrează. Mentoratul profesional implică două domenii principale de cunoaștere, teoria și practica, precum și interacțiunea reciprocă între acestea. În esență, mentoratul educațional are ca scop îmbunătățirea pregătirii studenților cu profil pedagogic și a profesorilor debutanți, pentru o integrare eficientă și o dezvoltare profesională continuă. Mentoratul presupune stabilirea unei relații bidirecționale între mentor și persoana mentorizată, cu responsabilități, beneficii și implicații pentru ambele părți implicate. Este important ca cei doi să aprecieze reciproc implicarea și rolurile pe care le au în acest proces, stabilindu-le de comun acord.

Bibliografie :

1. Aderibigbe, S., Gray, D.S. & Colucci-Gray, L. (2018), "Understanding the nature of mentoring experiences between teachers and student teachers", *International Journal of Mentoring and Coaching in Education*.
2. Stan, C., (2020). *Mentorat și coaching în educație*, Editura Presa Universitară Clujană, Cluj-Napoca.
3. Spiță, D. (coord.), (2020). *Manualul mentorului suport teoretic și exemple de bune practice*, Publicat Fundația Euroed, Iași, consultat la <https://www.euroed.ro/userfiles/MANUALUL%20MENTORULUI.pdf>.

COMPUNERILE LIBERE. REPERE ÎN STIMULAREA CREATIVITĂȚII

Prof. Mariana Anghel

Colegiul Național Pedagogic „Carmen Sylva” Timișoara

Într-o lucrare apărută în 1919, intitulată *Altă creștere: Școala muncii*, pedagogul și geograful Simion Mehedinți atrăgea atenția asupra unor tendințe excesive de teoretizare și memorizare a unor concepte, noțiuni, principii, fenomene, aride în forma brută de prezentare, fără o legătură reală cu viața sau fără o aplicabilitate practică la acea vreme în școala românească. De la apariția cărții „Școala muncii” au trecut mai bine de 100 de ani. Cartea a fost retipărită după anii 1990, dar ideea fundamentală a cărții rămâne de actualitate, mai ales într-o perioadă de continue reformări ale învățământului, ale curriculei sau ale programelor școlare. Analizând ceea ce văd pedagogii actuali în școala de acum, situația este „pe aproape”. Sistemul educațional actual (încă) bazat pe predare-asimilare-reproducere, pe ascultare pasivă și vorbire, pe scriere și lectură, precum și pe calcul matematic de tip algoritmic/repetitiv favorizează oamenii care au dominantă cerebrală stânga, adică pe cei care lucrează ușor cu cuvinte și cu cifre, care utilizează limbajul simbolic și comunicarea verbală. Așadar, persoanele cu inteligență lingvistică (verbală și auditivă) și cele cu inteligență logico-matematică sunt favorizate de actualul sistem de învățământ ele reușind să învețe ușor și să facă față cu succes sarcinilor care presupun astfel de activități.

Emisfera dreaptă – cea care permite înțelegerea globală a lucrurilor, sub formă imaginativă, care favorizează spontaneitatea și intuiția este dezavantajată. Se impune, așadar, desfășurarea procesului de învățământ astfel încât să stimuleze și emisfera cerebrală dreaptă. Interesată mereu nu doar de calitatea actului didactic cât mai ales de actualitatea noțiunilor, informațiilor pe care, conform programei, trebuie să le parcurg, am fost mereu preocupată de modul în care pot transmite copiilor unele informații necesare, dar lipsite de pragmatism. Lucrând în ultimii anii cu elevi de ciclul primar, acolo unde este vital să le captezi în mod constant atenția, să le stimulezi curiozitatea mult mai mult decât la elevii mai mari, care au deja o motivație intrinsecă formată, mi-am propus ca prin activitățile, lecțiile pe care le parcurg împreună cu elevii, să valorific în ansamblu întregul potențial intelectual, stimulând, prin activități diverse, ambele emisfere cerebrale.

Cuvântul de ordine, în actul predării, în tot ceea ce întreprind în actul didactic, la clasă, este creativitatea. Am folosit o multitudine de resurse: cărți, imagini, jetoane, hărți, materiale didactice confecționate de mine, enciclopedii, softuri educaționale, platforme, cântece, audiții, concerte lecție, experimente, am încercat cu elevii diverse căi pentru ca învățarea să devină o activitate nu doar plăcută, ci profundă care să-i formeze într-o manieră practică și actuală, dar nu mai puțin culturală.

Am încurajat orice formă de creativitate și mi-am oprit lecția pentru întrebări, scrieri, nedumeriri și, de multe ori, efectul a fost spectaculos. Sau, cum spunea C. Noica în al său „Jurnalul metafizic”: „Nu se știe cine dă și cine primește”. Într-un mod didacticist, revenind la tema articolului, voi enumera trăsăturile

personalității creatoare, subliniind că nu sunt doar acestea și că, pe lângă aceste trăsături, există și alți factori care influențează/potențează aceste trăsături.

Trăsăturile personalității creatoare sunt: curiozitatea, judecata autonomă, preocuparea pentru sarcinile care i se dau; asumarea riscurilor, perseverență; disciplină și capacitate de ordonare; motivație intrinsecă, interese multiple; valorizarea originalității și creativității, comportament adaptabil, neconvențional, gândire deschisă, flexibilitate, originalitatea sensibilitatea la probleme și capacitatea de reconstrucție, de redefinire a unor concepte, jocuri, algoritmi de lucru.

Factori inhibitori ai creativității

Factori ce țin de profesor:

- accentul pus pe reproducerea cunoștințelor;
- lipsa de apreciere a originalității;
- sancționarea curajului de a pune întrebări;

Factori ce țin de elev:

- tendința spre conformism,
- percepție de sine devalorizantă,
- frica de ridicol, timiditate, descurajare rapidă;

Factori ce țin de sistemul de învățământ:

- supraîncărcare informațională
- promovarea inconstantă a elevilor talentați/ creativi, la discipline "secundare", în dauna promovării exclusive a elevilor merituoși cu rezultate deosebite la discipline din profilurile real/ uman.

Factori potențatori ai creativității:

O *atitudine pozitivă față de creativitate* și față de elevii cu potențial creativ respectarea personalității creatoare a elevului din partea profesorului, dar și a părinților.

Spiritul creativ al elevilor se manifestă mai ales atunci când profesorul întreține o atmosferă caldă, invită elevii să participe și nu dispune, respectă nevoile și așteptările elevilor, este empatic și oferă încredere, cu alte cuvinte, profesorul reușește să fie pentru elevii săi un mentor, *un lider* (și nu un autocrat).

Mai mult, profesorul manifestă *creativitate în desfășurarea orelor*, antrenând toți elevii în învățare, dinamizându-i și solicitându-le să abordeze o problemă din unghiuri diferite, să analizeze soluții, să caute independent alte variante de rezolvare, să învețe prin propria descoperire/ lectură.

Propuneri de soluții/ idei creative pentru rozele de Comunicare în limba română, la ciclul prima:

- dați exemple de cât mai multe cuvinte care încep cu *a, b, c...*, cuvinte care conțin, care se termină cu un anumit sunet!
- jocuri de cuvinte (tip "Fazan"), ghicitori, frământări de limbă,

- studiu de caz: cum comunicăm eficient? de ce există disensiuni în comunicarea cu părinții, cu colegii? cum să tratăm o persoană care ne jignește/ ne ignoră?
- dați exemple de cât mai multe propoziții după formula **RVCA**- fiecare cuvânt din propoziție să înceapă cu aceste litere. Acest tip de exercițiu relevă *fluența expresională*;
- dați exemple de cuvinte care conțin toate formele unor ortograme *neam/ne-am, var/v-ar, cai/c-ai, car/ c-ar...*
- prezintă-mi cartea citită (la Clubul de lectură). Ce s-ar fi întâmplat cu personajul principal dacă cei din jur nu ar fi intervenit într-un anumit moment al acțiunii?
- Cum apreciați comportamentul personajului X? Voi cum ați fi procedat?
- Prezentarea unor povestiri sapiențiale/ morale și extragerea învățăturilor practice.
- *Dialoguri*; dialog cu propria ta umbră, dialog umoristic cu personaje atipice, reale sau imaginare
- *Jocul întrebărilor*: elaborarea unor întrebări problemă, cu privire la aer, apă, foc, stele, stări sufletești, picturi celebre, personaje literare.... De exemplu: ce măsuri trebuie să ia omenirea pentru a stopa scăderea vertiginoasă a stratului de ozon din atmosferă?
- Întrebări cu diverse destinații: adresate unor ființe, roboți, vietăți, plante, insecte... Cât mai multe întrebări de tipul: „De ce...?”
- Exerciții de argumentare: susține o idee, promovează un produs invocând 3 argumente și o concluzie.
- *Exercițiul de mimă/ teatru/pantomimă*
- *Jocul desenelor: limbajul/ mesajul lor.*
- *Creează compoziții literare inspirate de o anumită imagine* (un tablou celebru, o anumită culoare, pete de cerneală, capodoperă din sculptură, diverse figuri geometrice) sau de o *arie/ partitură muzicală*
- *Compuneri cu început dat* (de exemplu: „Mi-e dor...”, „Îmi amintesc...”), cu anumite cuvinte de sprijin/ cuvinte-cheie (de exemplu: tristețe, bucurie, empatie, pământ, cărăbuș etc.) sau *invocând un text dintr-o carte sau un aforism cunoscut.*
- *vorbire în public*: realizarea unei povestiri pe o temă sugerată, cu găsirea unui număr de trei finaluri: unul tragic, unul moralizator și unul umoristic
- *creație literară după un anotimp/ un eveniment istoric/ un fenomen natural...*
- *povestire despre oameni, invenții, fenomene sau/și animale neobișnuite* (de exemplu: „Plasma care cântă.” sau „Maimuța care numără”)
- *Povestea unei lacrimi/ unei picături de ploaie/ a unui bob de grâu*
- *Compunerea unei poezii în lanț*, apelând la întregul efectiv de participanți. Unul dintre membri, scrie pe o coală, un vers cunoscut sau unul creat „ad hoc”, îndoiaie foaia pentru a-i asigura anonimatul, recopiind doar ultimul cuvânt, după care, plasează foaia următorului coechipier. Acesta preia sarcina de lucru, procedând similar. După ce toți participanții și-au adus contribuția la

alcătuirea poeziei, hârtia se despăturește pentru a savura împreună versurile obținute într-un mod aleatoriu, chiar hazardat.

- *Găsirea unor titluri inspirate pentru diverse cărți, articole, anunțuri.*
- *Consecințe posibile la situații, evenimente cotidiene sau fanteziste (de exemplu: ce s-ar întâmpla dacă plantele și animalele ne-ar putea citi gândurile?, ce s-ar întâmpla dacă am depista supradotații din lumea animală?, ce s-ar întâmpla dacă Soarele s-ar stinge?)*
- *Scrisoare către mine însumi/ către părinți/ către profesorul preferat..!*
- *Completarea unui chestionar și analiza întrebărilor la final, cu respectarea confidențialității respondenților:*

Enumeră 3 puncte tari/ 3 puncte slabe pe care consideri că le deții

Enumeră 3 lucruri pe care nu îți face plăcere să le faci

Ce ai vrea să auzi în fiecare dimineață, la intrarea în clasă?

Ce este lumina?

Cine (ce) este Dumnezeu?

Ce s-ar întâmpla dacă oamenii și-ar pierde imaginația?

Dacă nu am fi oameni, atunci ce am fi?

Ne putem cunoaște pe noi înșine? Cum?

Cum crezi că te percep ceilalți?

De ce crezi că omul creează opere de artă?

Ce înseamnă să fii creativ?

Cum știm dacă suntem sănătoși mental? (întrebările pot continua...)

Moment umoristic:

- Ce s-ar întâmpla dacă....?

- Mici scenete inspirate din cărți/ lecturi parcurse.

- Exerciții de improvizație teatrală pe o temă dată.

Concluzii

În exercițiile propuse mai sus și aplicate la clasă m-a interesat în mod deosebit fluența lingvistică a elevilor, ca indicator al creativității. De asemenea, am adresat întrebări cu răspuns deschis, interdisciplinar, mai ales la orele de Dezvoltare personală, Comunicare în limba română, dar și la orele de Istorie sau Geografie, prin provocări insolite, am generat situații problemă, unele provocate de conținutul lecției, altele doar de anumite aspecte colaterale ale ei. De multe ori m-am intersectat cu brainstorming-ul, dar adaptat clasei și nivelului de vârstă al elevilor. Pentru a produce cât mai multe idei creative, am adoptat de la bun început câteva reguli, cum ar fi: dăm libertate imaginației, suntem deschiși la idei noi, nu ridiculizăm, nu ironizăm opiniile și ideile colegilor, nu le criticăm, căutăm cât mai multe variante și soluții posibile și dezvoltăm ideile celorlalți.

Demersul creativ la clasele mele s-a încununat, în anii terminali, cu realizarea unor lucrări colective scrise de elevi, cărți publicate la final de an școlar și pe care elevii le-au primit în dar, la premiere. Acest "jurnal din mers", realizat pe parcursul unui an școlar, a reunit lucrări de la toate disciplinele, compuneri, poezii, desene, premii, poze, tot ceea ce elevii au considerat relevant pentru parcursul lor școlar. Rezultatele au fost deosebite, pentru că drumul spre creativitate a fost deschis, iar bucuria învățării a fost pe măsura implicării, mai precis, una care provoacă și mai mult potențialul creativ la elevi. Astfel, prin perseverență în învățare și spirit creator am urmărit, indirect, educația în spiritul valorilor culturale și al inițiativelor etice pentru a defini și construi etosul unei generații care își va lăsa amprenta definitorie în formarea culturală a tinerilor de mâine.

UTILIZAREA PLATFORMEI DIDACTIC.RO ÎN EVALUAREA ELEVILOR

Prof. STANCIU NICOLETA

Colegiul Național de Agricultură și Economie Tecuci

Evaluarea achizițiilor elevilor se realizează în mod regulat, la toate disciplinele/modulele, obligatorii sau opționale. La sfârșitul fiecărui modul este prevăzută o perioadă pentru evaluarea și consolidarea rezultatelor învățării.

În învățământul profesional și tehnic, evaluarea se concentrează pe competențe, oferă feed-back real elevilor și stă la baza planurilor individuale de învățare. Scopul general al evaluării este acela de a orienta și de a optimiza învățarea.

Dacă în învățământul obligatoriu evaluarea este focalizată pe evidențierea achizițiilor din cele 8 domenii de competențe-cheie definite de curriculum național: competențe de comunicare în limba română și în limba maternă, în cazul minorităților naționale; competențe de comunicare în limbi străine; competențe de bază de matematică, științe și tehnologie; competențe digitale de utilizare a tehnologiei informației ca instrument de învățare și cunoaștere; competențe sociale și civice; competențe antreprenoriale; competențe de sensibilizare și de exprimare culturală; competența de a învăța să înveți.

În învățământul secundar superior evaluarea este centrată pe achizițiile prevăzute de profilul de formare care prevede competențe-cheie diversificate și competențe specifice filierei, profilului, specializării sau calificării profesionale.

În funcție de obiective, se realizează următoarele tipuri de evaluări:

- I. Evaluarea inițială, realizată la începutul programului de educație și formare profesională și la debutul fiecărui an școlar;
- II. Evaluarea formativă are ca obiectiv principal asigurarea dobândirii rezultatelor învățării planificate. Evaluarea formativă însoțește demersul didactic în cadrul fiecărei lecții, sub formă de feedback imediat, constructiv, care stimulează și sprijină învățarea pentru atingerea obiectivelor de învățare ale orei de curs.
- III. Evaluarea sumativă se realizează al sfârșitul fiecărui semestru sau, după caz, la finalizarea modulului. Evaluarea sumativă are rol de certificare internă a faptului că rezultatele învățării prevăzute de standardul de pragătire profesională al calificării și transpuse în programe școlare, asociate modulului de specialitate sau a disciplinei de studiu, au fost dobândite.

Metodele și instrumentele de evaluare sunt alese de fiecare cadru didactic în raport cu obiectivele evaluării și se regăsesc printre recomandările care sunt incluse în documentele curriculare, programa școlară.

Evaluarea formativă este continuă, introducând imediat rezultatele ei în fluxul educativ, contextualizată, adaptabilă situației concrete de învățare și totodată predictivă, focalizată pe competențele elevilor. Prin evaluare formativă, elevul își dezvoltă competența de "a ști să facă" într-o situație dată, capacitatea de a rezolva probleme în situații atipice, cu o constanță relativă, cu o relativă stereotipie și rutină.

Evaluarea continuă are ca obiectiv asigurarea pregătirii sistematice și continue, pentru realizarea feed-back-ului pas cu pas, nu se programează și nu se anunță dinainte. Este axată pe proces și este internă, se face pe parcursul învățării. Această se poate realiza și prin instrumente didactice online.

Exemplu de evaluare continuă la disciplina "Utilizarea calculatorului în contabilitate", clasa a XI-a, calificarea **Tehnician în activități economice** realizată cu ajutorul platformei www.didactic.ro.

Utilizarea calculatorului în contabilitate – SAGA C

Subiectul lecției: Instruirea privind utilizarea softului – consultarea ghidului de utilizare a softului de contabilitate SAGA.

Tipul lecției: Formare de priceperi și deprinderi

Scopul lecției: Dezvoltarea capacității de lucru cu softuri contabile specifice domeniului de activitate.

Învățământ profesional și tehnic – Contabilitate

Capitol/lecție: Descrierea și analizarea structurii softului de specialitate

STANCIU-NICOLETA | 10.07.2020 22:08

749 vizualizări 19 rezolvări 0 comentarii

Generați link pentru elevi

Printați

Listă rezolvitori

0

Raportați

0

STRATEGII DE COMUNICARE SPECIFICE RELAȚIEI MENTOR – PROFESOR MENTORAT

Prof. Elena-Cristina Sasu
Școala Gimnazială "Regina Maria" Bicaz

**"Progresul este imposibil fără schimbare,
iar cei care nu pot să-și schimbe părerile,
nu pot nici să schimbe lumea,
nici să se schimbe pe ei înșiși".**

George Bernard Shaw

Procesul de mentorat nu este întotdeauna pe deplin înțeles de către cei ce lucrează în sistemul de învățământ. Uneori este văzut ca reprezentând o serie de sarcini suplimentare pe care profesorii trebuie să și le asume, dar care nu își găsesc mereu loc în programul destul de încărcat al acestora. Este perceput ca un "rău necesar", ca un lucru care trebuie făcut, dar care nu ar trebui să afecteze bunul mers al activității din școală. Acest lucru conduce la minimalizarea rolului activităților de mentorat și la formalizarea lor. Din aceste motive, cadrele didactice debutante întâmpină probleme serioase în adaptarea la contextul instituțional și în realizarea activităților didactice din clasă. Mentoratul ar trebui văzut ca reprezentând în mod necesar modalitatea de a împărtăși noilor veniți din experiența sistemului și a bunelor practici, precum și transmiterea către generațiile viitoare de profesori a valorilor educaționale esențiale. Acest lucru presupune atașament față de profesia didactică, speranță privind creșterea calității activităților didactice și respect pentru cei implicați în această activitate.

Consilierea în activitatea de mentorat este o consiliere pentru dezvoltarea carierei profesionale ce se referă la etapa inițială a debutului într-o carieră, mai precis, etapa de inserție. Mentorul nu este un consilier, ci doar integrează elemente din activitatea de consiliere în funcție de problematica apărută în relație cu profesorul debutant. Pentru mentor, consilierea profesională este:

- tehnică de informare profesională și evaluare a progresului înregistrat de debutant în perioada de stagiatură;
- un mijloc de a modifica comportamentul debutantului, adaptându-l și integrându-l în cultura organizațională a școlii;
- experiență de comunicare cu debutantul cu privire la importanța valorilor, atitudinilor și aptitudinilor de care are nevoie în cariera didactică pentru a demonstra vocație pedagogică. Specificul consilierii profesionale în activitatea de mentorat constă în faptul că urmărește sprijinirea debutanților pentru a se adapta la exigențele meseriei de dascăl, contribuind astfel la creșterea gradului de inserție profesională a acestora. Obiectivul consilierii profesionale în activitatea de mentorat este de a-l face pe debutant conștient de resursele intelectuale pe care le deține, înțelegând astfel importanța autocunoașterii, a

responsabilității profesionale, precum și dezvoltarea interesului pentru consolidarea propriei cariere didactice. În același timp, specificul consilierii profesionale în activitatea de mentorat reiese dintr-o serie de principii, conform cărora adaptarea și inserția profesională cu succes a debutanților devine posibilă doar prin îndrumarea de către un profesor mai experimentat, cu privire la practicile cele mai eficiente în profesia de dascăl;

- sfaturile oferite de mentor nu se impun, nu sunt o limitare sau constrângere a debutantului la ceea ce mentorul apreciază ca fiind dezirabil, ci sunt mai degrabă recomandări care iau în calcul specificul profesiei și particularitățile individuale ale debutantului;
- rolul activ în luarea deciziilor de carieră revine debutantului, ceea ce înseamnă că, deși mentorul ghidează și facilitează trecerea de la debut la succes, totuși principala responsabilitate revine debutantului și deciziilor pe care le ia în direcția integrării și consolidării profesiei de cadru didactic;
- profesia de dascăl trebuie înțeleasă și tratată ca un mod de viață și un rol social ce contribuie la formarea și dezvoltarea individuală, nu numai ca o ocupație cu scop material. Competențele psihorelaționale, distincțiile între următoarele categorii de competențe sunt relative, trăsăturile interacționează în comportamentul profesorului și se manifestă în funcție de situații, obiective, spații, ele fiind rodul stilului de personalitate al fiecăruia și al echipei care se manifestă. În același fel, între planurile teoretic, operațional și creator, delimitările sunt relative, acestea manifestându-se în diferite momente ale formării inițiale și continue, în diferite situații educaționale. Este vorba despre:

- capacitatea de a stabili ușor și adecvat relații;
- capacitatea de a influența ușor grupul, precum și indivizi izolați;
- capacitatea de a comunica ușor și eficient;
- capacitatea de a utiliza adecvat puterea și autoritatea;
- capacitatea de a adapta ușor diferite stiluri de conducere;
- capacitatea de a cunoaște, dirija și controla fenomenele psihosociale implicate în activitatea pedagogică;
- capacitatea de a cunoaște ierarhia membrilor unui grup educațional în funcție de anumite criterii referențiale;
- capacitatea de a cunoaște relațiile interpersonale; capacitatea de a determina situația educativă a grupului.

Competențele identificate pot fi adaptate în continuu, acestea fiind mobile și pot să completeze sfera domeniului, în funcție de evoluția sistemului, ele fiind expresia unei opțiuni, în funcție de contextul socio-educational. Aceste competențe pot fi clasificate, în funcție de anumite variabile (trepte de învățământ, discipline de studiu, profil, specializare, stadii ale dezvoltării psihice etc.), necesitând asimilarea unui curriculum specific. În cadrul organizațiilor se manifestă o relație puternică între competența individuală și competența colectivă. Competența individuală a unei persoane se manifestă în funcție de resursele și de competențele altor persoane. Acest fenomen este caracteristic tuturor organizațiilor, dar mai ales celor educaționale. Printre resurse se află și calitățile și comportamentele.

Calitățile intervin în competență, dar nu sunt competențe. Dintre acestea amintim: inițiativa, perseverența, creativitatea, autonomia, planificarea, etc. Activitatea este locul ideal de reperare a competențelor. Activitatea și criteriile (condițiile de exersare a activității) vor schimba performanța, modul de lucru, în special atunci când organizația se confruntă cu schimbarea, iar membrii echipei bine îndrumate de mentor vor dovedi performanțe în activitate. Competența colectivă se organizează în jurul următoarelor componente:

- elaborare a reprezentărilor unanim acceptate; reprezentarea comună a unei probleme operaționale (disfuncție, deficiență, calitate) sau a unui obiectiv care trebuie atins;
- reprezentarea comună a procesului și a condițiilor care depind de fiecare pentru a putea funcționa;
- acordul colegial asupra modalităților de rezolvare a unei probleme, a unui caz;
- existența unui sistem referențial comun, a unor scheme comune de interpretare; comunicare eficientă; existența unui “limbaj specific grupului” și operarea cu acesta; schimbul rapid de informații pertinente;
- adaptarea limbajelor și a modurilor de comunicare în situațiile specifice colectivității (activități de rutină, situații de urgență, situații inedite, etc.);
- cooperare eficientă între membrii echipei; articularea între competențele și persoanele corespondente cu relațiile de cooperare necesare;
- capacitatea de negociere “la rece” a conflictelor; vizibilitatea contribuției așteptate de fiecare de la performanța colectivă; alegerea modalităților de cooperare potrivite cu diversele forme de organizare (echipe polivalente, segmentare de servicii, proiecte transversale);
- capacitate de a învăța în mod colectiv experiența;
- formalizarea și utilizarea rezultatelor, a analizei proiectelor, a reluării experienței; existența și funcționarea proceselor de capitalizare a practicilor profesionale;
- funcționarea grupelor de schimburi de practici.

Competența unei persoane nu constă în faptul că deține experiență practică. Persoana trebuie să știe să înlănțuie și să combine un anumit număr de practici. Activitatea competentă, ca și experiența practică, se definesc prin “a fi capabil să...”. Experiența practică este mai limitată în context profesional decât activitatea, care este mai globală. Competența induce un nivel de exigență mai mare (ceea ce contează este operaționalitatea, eficacitatea pe teren, în cazul nostru în clasă, în mediul educațional). Competența nu este perenă, ea evoluează la nivelul unei persoane, în timp și spațiu, pozitiv sau negativ. Când vorbim despre consilierea profesională în activitatea de mentorat este indicat să pornim de la teoriile dezvoltării profesionale, potrivit cărora alegerea carierei este un proces de dezvoltare în etape, care are la bază nu doar o decizie singulară, ci o serie de decizii de-a lungul întregului proces de dezvoltare a carierei. Preferințele profesionale, condițiile în care trăiesc și muncesc oamenii schimbă concepția lor despre sine odată cu trecerea timpului și acumularea de noi experiențe, făcând din alegerea profesiei un proces continuu, printr-o serie de stadii: creștere,

explorare, încercare, stabilizare, menținere, declin. Raportând aceste stadii la activitatea de mentorat, putem spune că mentorul trebuie să asigure prin îndrumarea oferită trecerea debutantului de la stadiul de încercare la stadiul de stabilizare a meseriei de dascăl.

Etapele dezvoltării profesionale ale debutantului Atribuțiile de consilier care-i revin mentorului pot fi exercitate cu succes de către acesta dacă înțelege etapele dezvoltării profesionale ale debutantului, intervenind în mod activ și empatic pentru depășirea în mod optim a acestora. Debutantul trece printr-o serie de etape de adaptare profesională: de anticipare, supraviețuire, deziluzionare, revigorare și reflecție, mentorul trebuind să cunoască particularitățile acestor etape și să intervină pentru a permite stabilizarea carierei didactice a tânărului său coleg. Etapa de anticipare este încadrată de specialiști în primele săptămâni de activitate didactică a debutantului, acesta venind cu mult entuziasm și cu o serie de idealuri despre ce va face și cum va fi el în calitate de profesor. Mentorul va demonstra abilități de consilier dacă va discuta cu debutantul despre personalitatea cadrului didactic – stil, aptitudini, competențe necesare dar și obstacole inerente – clarificând punctele forte ale debutantului din aceste puncte de vedere, precum și aspectele care mai au nevoie de îmbunătățiri. Procedând astfel, mentorul intervine cu foarte mult tact în a realiza o apropiere a reprezentărilor ideale ale debutantului de realitate, contribuind astfel la trecere mai ușoară a debutantului prin faza de deziluzionare în profesie de mai târziu. Etapa de supraviețuire este o fază de învățare, caracterizată prin viteza mărită cu care debutantul trebuie să asimileze informații, trecând de la fantezie la copleșire în primele șapte luni de activitate profesională. Debutantul realizează complexitatea sarcinilor pe care le are de realizat, care nu se limitează doar la activitățile de predare, ci presupun interacțiuni cu colegii, conducerea, sarcini de completare a documentelor curriculare, etc. Este etapa în care debutantul începe să devină conștient de personalitățile colegilor, în care se poate ciocni de indiferență sau ostilitate, poate dezvolta conflicte, etc.

Mentorul va demonstra abilități de consilier dacă va discuta cu debutantul despre soluțiile de acomodare la cultura organizațională a școlii, îndrumând totodată debutantul și oferind acestuia toate informațiile de care are nevoie pentru realizarea sarcinilor didactice. Mentorul trebuie să stabilească în această etapă alături de debutant o schemă de progres profesional care să pornească de la trei întrebări esențiale:

- unde sunt acum?
- unde vreau să ajung?
- ce trebuie să fac?

Etapa de transformare apare ca o soluție la cerințele organizației, debutantul trebuind să-și modifice o parte din dorințe pentru a se adapta. Ultima, etapa de integrare, indică faza de echilibru dobândit de debutant, în urma compromisurilor legate de cerințele instituției din care face parte. Pornind de la teoriile dezvoltării profesionale care tratează profesia din perspectiva unor etape, putem spune că atribuțiile de consilier care-i revin mentorului pot fi exercitate cu succes de către acesta dacă înțelege etapele dezvoltării profesionale ale debutantului, intervenind în mod activ și empatic, pentru depășirea în mod

optim a acestora. Așadar, debutul în cariera didactică va avea o influență persistentă asupra deciziei de a rămâne în această profesie. Dacă debutantul simte că are parte de satisfacții profesionale, de șansa îndeplinirii cu succes a sarcinilor și de perspective de consolidare a profesiei, atunci impactul debutului profesional va fi unul pozitiv, determinându-l pe acesta să treacă la etapa în care să dorească să-și stabilizeze poziția profesională. Pentru a combate cât mai mult posibil efectele unui start greșit, mentorul trebuie să acționeze cu tact asupra entuziasmului și idealurilor debutantului despre ce va face și cum va fi el în calitate de profesor, să-l îndrume cu răbdare în faza acută de învățare, când debutantul trebuie să asimileze informații trecând de la fantezie la copleșire și deziluzionare, care pot fi transformate într-o revigorare profesională dacă mentorul îl ajută pe debutant să stabilească obiective realiste și convingătoare pentru consolidarea cu succes a carierei de cadru didactic.

Bibliografie :

1. McIntyre, Hagger, H., 1998, Mentors in schools: development the profession of teaching, London.
2. McKeown, B., Thomas, B., 1988, Q methodology, Beverly Hills, CA: Sage.
3. Moir, E., 1996, A Guide to Prepare Support Providers. Santa Cruz New Teacher Project.
4. Mullen, C. A., Kealy, W.A., 1999, Lifelong mentoring: the creation of learning relationship, în Mullen, C.A., Lick, D.W, New directions in mentoring: creating a culture of synergy, London Falmer.
5. Nedelcu, A., Ciolan, L., 2010, Școala așa cum este, Editura Vanemonde, București.
6. Gheorghiu E., Juverdeanu D., Gheorghiu E., Cîrșmari R., Colibaba Ș., Spiță D., Manualul Mentorului – Suport teoretic și exemple de bune practici., 2020.

EXEMPLE DE BUNĂ PRACTICĂ - BORCANUL CU RECUNOȘTINȚĂ

Prof. Rasu Iulia

Școala Gimnazială, Comuna Gherăești

„Recunoștința deblochează plinătatea vieții – transformă ceea ce avem în suficient și chiar mai mult. Transformă negarea în acceptare, haosul în ordine, confuzia în claritate. Poate transforma o masă într-o sărbătoare, o casă în acasă, un străin într-un prieten. Recunoștința dă sens trecutului, aduce pace în prezent și creează o viziune pentru mâine.”

Practicarea recunoștinței este o activitate care devine din ce în ce mai răspândită în lumea psihologiei și a dezvoltării personale. În acest articol, te vom învăța mai multe exerciții - cum ar fi crearea unui borcan de recunoștință - care îți vor permite să incluzi acest obicei în viața ta de zi cu zi.

Potrivit DEX, recunoștința înseamnă „obligație morală pe care cineva o simte față de cel ce i-a făcut un bine; recunoaștere a unei binefaceri primite, gratitudine“. Mai simplu, putem spune că recunoștința se referă la exprimarea aprecierii.

Recunoștința este mult mai profundă decât a spune "Te rog" și "Mulțumesc". În funcție de cum alegem să o privim, recunoștința este o mentalitate, un fel de a relaționa cu tot ce ne înconjoară, o emoție sau o stare de a fi în lume. Pentru a învăța ce este recunoștința și a o manifesta, copiii au nevoie de modele și exemple de urmat. Vorbim în acest articol despre ce putem face noi, ca adulți, să îi învățăm despre recunoștință, și să le transmitem beneficiile ei exprimându-ne aprecierea și mulțumirea pentru lucrurile din viața noastră. Recunoștința este în strânsă legătură cu starea de fericire a copiilor. Acest lucru înseamnă că insuflarea recunoștinței de la o vârstă fragedă îi va ajuta să crească mai fericiți.

Manifestarea recunoștinței merge dincolo de a-i învăța pe copii să spună un simplu sau mecanic „mulțumesc“. E despre a-i învăța să reflecteze asupra a ceea ce au (nu doar material), să formeze și să păstreze conexiuni constructive cu cei din jur, indiferent de natura relației. Și, nu în ultimul rând, de a înțelege ce înseamnă conviețuirea sănătoasă cu sine și într-o comunitate. Nimeni nu se naște cu acest sentiment, el trebuie cultivat. În primii ani de viață, atenția copiilor e centrată pe propria persoană. Abia începând de pe la 4 ani, ei încep să devină conștienți de propriile emoții, dar și de sentimentele celor din jur. Acum ar trebui început și insistat asupra detaliilor care îi fac să crească recunoscători. Tot așa cum specialiștii recomandă dezvoltarea competențelor esențiale treptat, în concordanță cu ritmul copiilor, și recunoștința „se predă” în pași mici, și mai ales zi de zi.

BORCANUL CU RECUNOȘTINȚĂ – ACTIVITATE DESFĂȘURATA LA ORA DE CONSILIERE ȘI DEZVOLTARE PERSONALĂ CU ELEVII CLASEI A VI A.

Pentru că se spune că recunoștința trebuie învățată și exersată ca orice altă competență pe care vrem să o transmitem copiilor, mi-am propus ca profesor driginte să fac un exercițiu de practicare a recunoștinței împreună cu elevii mei.

Activitatea se numește **Borcanul cu recunoștință**, scopul fiind după cum am spus deja, exersarea acesteia de către elevi și descoperirea în rândul lor a motivelor pentru care ei sunt recunoscători. Mulți dintre noi, chiar și ca adulți probabil știm la nivel de suprafață pentru ce suntem recunoscători, dar uneori nu conștientizăm la nivel interior foarte bine aceste lucruri și de aceea trebuie să ne oprim și să reflectăm asupra lor. Asta am făcut și cu elevii. După un material prezentat și o discuție explicativă despre recunoștință și niște proverbe sau citate pregătite de către elevi pe tema recunoștinței,, aceștia au avut timp să reflecteze bine și au scris motivele, persoanele pentru care/cărora le sunt recunoscători pe bilețele colorate cu care ulterior am umplut borcanul cu recunoștință al clasei. Înainte de a umple borcanul, elevii au citit bilețele și și-au dezvoltat și motivat răspunsurile. Mulți dintre elevi au scris că sunt recunoscători pentru sănătate, lui Dumnezeu, pentru faptul că au o familie frumoasă/bună care le este aproape, pentru profesori, prieteni, etc. Nu foarte mulți dintre ei au avut ca motivație lucrurile materiale din viața lor, ceea ce pentru mine a fost o surpriză plăcută..Activitatea a avut efectul dorit, elevii participând cu interes și încântare la acest mic experiment despre recunoștință.

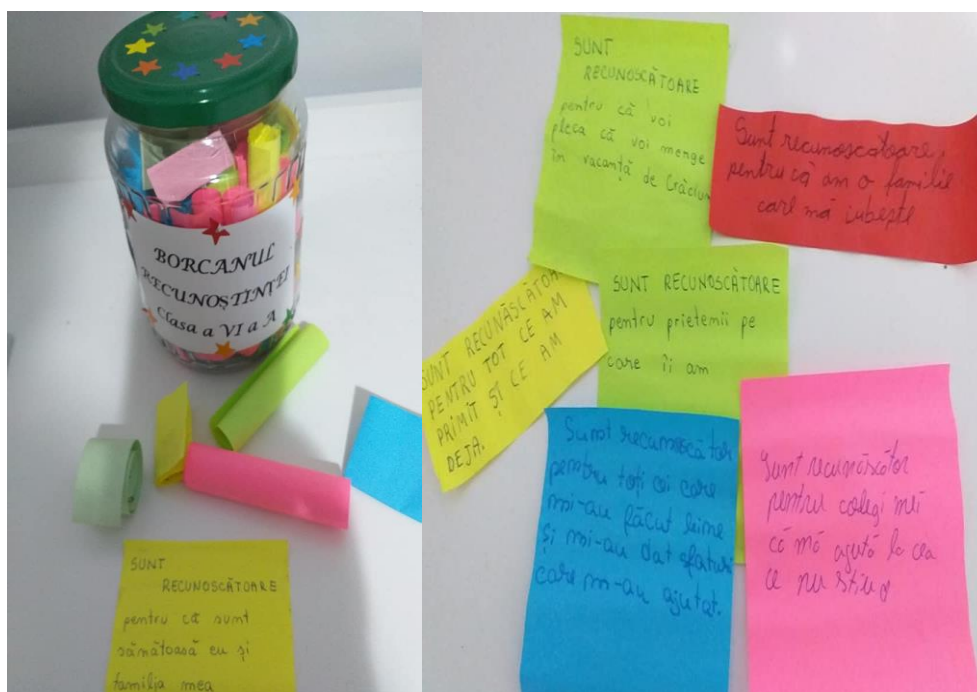

Foto activitate

Bibliografie/ Resurse online

<https://www.littlecornerofjoy.com/post/2018/08/24/borcanul-recuno%C8%99tin%C8%9Bei>

JOCUL DIDACTIC ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

**Prof. Inv.Presc. Alui-Ioan Claudia
Școala Gimnazială Domnească- G.P.P.Nr.2, Tg. Neamț**

Preșcolăritatea este apreciată tot mai mult ca vârsta ce cuprinde cea mai importantă experiență educațională din viața unei persoane.

Cadrul cel mai important de manifestare dar și de stimulare a potențialului creativ este jocul, cu toate tipurile sale. Conduita creativă ludică este o premisă pentru viitorul comportament creativ care se va materializa în produse noi, originale, cu valoare socială.

Creativitatea reprezintă mai mult decât a avea și a folosi un talent artistic sau muzical. În acest context, talentul se referă la posesia unui înalt grad de îndemânare tehnică într-un domeniu specializat. Astfel, un artist poate produce opere impecabile din punct de vedere tehnic fără însă a reuși să provoace emoții sau, de exemplu, sentimentul că acea operă este unică. Este de asemenea important să ținem cont de faptul că, creativitatea nu se manifestă doar în muzică, artă și scris ci în toate domeniile curriculare, în știință, dar și în studiile sociale. O formă de creativitate cu totul specială este și creativitatea scenică. La copii dezvoltarea creativității scenice are loc prin jocuri de pantomimă, dramatizări. Copiii interpretează de obicei poveștile care le sunt citite. Ei vor urmări să reflecte în jocul lor povestirea, vor interpreta faptele și acțiunile eroilor.

Copiii sunt imaginativi și au un potențial creativ fantastic. Este felul lor natural de a fi. Iar pentru a rămâne astfel, este important să le fie încurajată libertatea de expresie, iar stabilirea limitelor să nu devină prea rigidă. Copiilor le place să asculte și să inventeze povești, să joace roluri, să interacționeze printr-un joc continuu, pe care-l îmbogățesc mereu, din ce în ce mai mult, fiind atenți și receptivi totodată la ce descoperă la ceilalți. Deși este mai simplu, alături de jocul imitativ, jocul de mânăuire de obiecte se îmbogățește treptat, copilul combină diferite mișcări și descoperă multiple utilizări ale obiectelor. În jocul de construcție imită și reproduce modele de acțiune implicate în situații de viață, întâlnite în lumea adulților și a obiectelor.

În jocul de creație cu subiect din viața cotidiană, copilul imită și reproduce selectiv modele de comportament oferite de cei din jur, dar numai pe acelea care sunt în acord cu dorințele și preferințele sale. În realizarea rolurilor asumate se folosește de obiecte reale cărora le dă nu numai semnificații reale, ci și semnificații proprii. Dacă la început acțiunile reproduce sunt simplificate, în timp le complică, le combină între ele, le îmbogățește cu ceea ce a acumulat în experiența sa cognitivă.

Jocul de creație cu subiect din basme și povești aduce și el modificări, adăugiri, combinări de replică, de acțiuni. Preșcolarul modifică, în funcție de trăirile sale emoționale față de personaj, evoluția acestuia, relațiile lui cu celelalte personaje. Manifestă independență în alegere și spontaneitate în interpretarea rolului asumat. Este capabil chiar să interpreteze toate rolurile din aceeași poveste, fără a imita educatoarea sau colegul care l-a precedat.

Transpunându-se în diferite roluri, copilul începe să înțeleagă, să simtă modul de a fi al altor persoane, care poate fi diferit de modul propriu. Prin mișcarea scenică, prin jocurile de pantomimă poate conștientiza anumite gesturi, mișcări, atitudini, ca apoi exersându-le să le poată însuși. Prin jocul de creație cu subiect din basme și povești copilul se transpune într-o lume mirifică, a tuturor posibilităților, conștientizând caracterul ei nereal „știi că nu este așa, dar așa aș vrea să fie”. Copilul poate fi pregătit pentru a dramatiza, făcându-l să cunoască valoarea gestului și a jocului interior. El trebuie lăsat să joace personajul preferat - vom putea observa cum trece de la simpla imitare la momentul când nu va mai maimuțări personajul, ci va fi chiar personajul. Este capabil chiar să interpreteze toate rolurile din aceeași poveste, fără a imita educatoarea sau colegul care l-a precedat.

La copiii mici, creativitatea ar trebui să se axeze pe generarea de idei. Răspunsurile copiilor pot fi populare sau originale, cele originale atestând potențialul creativ. Astfel, un copil de 4 ani întrebă ce obiecte de culoare roșie cunoaște, va enumera nu numai camioane și mere, dar și pojarul și mâinile reci.

Jocul didactic presupune un plan, fixarea unui scop și fixarea anumitor reguli, ca în final să se poată realiza o anumită acțiune ce produce satisfacție. Prin joc se afirmă eul copilului, personalitatea sa. Adultul se afirmă prin intermediul activităților pe care le desfășoară, dar copilul nu are altă posibilitate de afirmare decât cea a jocului. Mai târziu, el se poate afirma și prin activitatea școlară. Activitatea școlară se valorifică prin note, acestea se sumează în medii, rezultatul final al învățării fiind tardiv din punctul de vedere al evaluării, pe când jocul se consumă ca activitate creând bucuria și satisfacția acțiunii ce o cuprinde.

Copiii care sunt lipsiți de posibilitatea de a se juca cu alți copii de vârstă asemănătoare fie din cauză că nu sunt obișnuiți, fie din cauză că nu au cu cine, rămân nedezvoltați din punct de vedere al personalității. Jocul oferă copiilor o sumă de impresii care contribuie la îmbogățirea cunoștințelor despre lume și viață, totodată mărește capacitatea de înțelegere a unor situații complexe, creează capacități de reținere stimulând memoria, capacități de concentrare, de supunere la anumite reguli, capacități de a lua decizii rapide, de a rezolva situații - problemă, într-un cuvânt dezvoltă creativitatea. Fiecare joc are reguli. Atunci când un copil vrea să se joace cu un alt grup de copii, el acceptă regulile în mod deliberat, voit. Cu alte cuvinte, el va accepta normele stabilite, adoptate și respectate de grupul respectiv înainte ca el să intre în joc.

Unele jocuri sunt complicate, altele sunt mai simple. În funcție de vârstă și de capacitatea de înțelegere și acțiune, copilul manifestă preferințe diferite pentru joc, pe măsura trecerii de la o etapă la alta a dezvoltării psihice. Copilul mic tinde să participe la jocurile celor mari, dar de multe ori nu reușește să se integreze condițiilor impuse de joc. Un copil cu o personalitate mai puternică nu se resemnează, ci depune eforturi pentru a face față. Ceilalți, cu o personalitate mai slabă, renunță, spunându-și: «Ei sunt mai mari ... eu sunt mic ». Pentru copiii mai mari jocurile ușoare nu prezintă interes, pentru că nu le oferă posibilitatea de a se antrena, de a-și etala puterile cu colegii lor de joc.

La vârstele mici trecerea de la fantezie la realitate se face foarte ușor. Un copil care se joacă mult singur, care vorbește cu jucăriile, cu prietenii lui imaginari, cu personajele preferate se dezvoltă normal. Nu înseamnă ca are o problemă de adaptare.

Jocul copiilor ar trebui să fie incitant. Copiii au nevoie să viseze, să îndeplinească lumea realului cu cea a fantasticului, pentru ca mai târziu să se adapteze mai bine realității. Jocul lor emană o energie neobișnuită. Nu-ți poți stăpâni uimirea și încântarea când ești în mijlocul unor copii ce trăiesc bucuria jocului. Ei redescoperă de fiecare dată plăcerea de a se juca. Bucuria jocului nu depinde de cât costă jucăriile ci de imaginația și aptitudinile copilului și de modul cum este "învățat" să se joace.

Să luăm de exemplu ca punct de referință, jocul copilului între 3 și 6/7 ani (perioada preșcolară). Cu o foarfecă și o bucată de material, copilul intră în rolul de "creator de modă". Un simplu băț poate fi bagheta unui dirijor, "Moș Nicolae", mătura vrăjitoarei sau toiagul unui personaj din poveste! Atâtia părinți spun cu nedumerire în glas: "Nu înțeleg! Am dat atâtia bani pe acea jucărie și acum nu-l mai interesează." Ce se întâmplă? De cele mai multe ori, copilul își pierde repede interesul pentru o jucărie dacă nu îl face să "viseze", nu-i incită imaginația și nu-i solicită aptitudinile. S-ar putea spune că pentru copilul preșcolar, cu cât un obiect este mai simplu, cu atât are mai multe funcțiuni și poate deveni un "pașaport" spre lumea imaginarului.

În jocul de creație cu subiecte din viața cotidiană, copilul imită și reproduce selectiv modele de comportamente oferite de cei din jur, dar numai pe acelea care sunt în acord cu dorințele și preferințele sale. Copilul va fi tentat să imite roluri de adulți spre 5-6 ani. Îi place să cânte și să danseze. Lată-l costumat în hainele adultului și imitând comportamentul lui. Lat-o pe fetiță - "Albă ca Zăpada", „Scufița Roșie” iar pe băiat - Il Făt Frumos, "Hercule" ... Lumea posibilului, a fantasticului, "Țara Minunilor" impregnează jocul copilului. Imaginația debordantă inundă viața reală, ajutând copilul să se adapteze mai bine la solicitări.

În cazul copiilor mici, factorul critic pentru evitarea așa-numitei "fixații a răspunsului corect" (un copil nu va răspunde dacă nu știe sigur că răspunsul va fi corect) reprezintă o atmosferă non-evaluativă. Este foarte important să li se dea posibilitatea copiilor de a exprima o gândire divergentă și de a găsi mai multe modalități de a ajunge la o soluție. Este o necesitate de prim ordin stimularea creativității atât pentru evoluția societății cât și pentru evoluția ființei umane. Analizând elementele care blochează creativitatea, realizăm cât de numeroase și diverse sunt exigențele care trebuie îndeplinite pentru ca un potențial creativ generos să devină o creativitate manifestă. Mulți psihologi apreciază că utilizând mijloace adecvate, la orice ființă umană normală se poate dezvolta măcar un minimum de creativitate. Consecința acestui fapt este că orice copil, indiferent de nivelul „potențialului său creativ”, trebuie să beneficieze de mijloace generate și speciale de stimulare a creativității. Creativitatea copilului trebuie stimulată încă de la cea mai fragedă vârstă. Este necesar să i se asigure copilului inițiativa și independența intelectuală și de acțiune. Pe fondul încurajării permanente, din partea părinților și a educatorilor, copilul își poate dezvolta încrederea în sine, atât de necesară creației.

Activitățile ludice sunt purtătoare ale unor multiple virtuți formative în dezvoltarea psihică a copilului și implicit în dezvoltarea creativității. Întrucât jocul, prin excelență, constituie cadrul specific al unui antrenament al spontaneității și al libertății de expresie, el reprezintă un stimul important în cultivarea receptivității și sensibilității, a mobilității și flexibilității psihice. El sporește vigoarea acțională a copilului, dinamismul său și amplifică nevoia de activitate și explorare a noului, de imaginație și elaborare. Dacă

avem în vedere aceste elemente, cât și faptul că jocul oferă și posibilitatea dezvoltării naturii copilului, a forțelor sau capacităților sale, înțelegem de ce activitatea ludică oferă unele dintre cele mai semnificative premise pentru creativitatea copilului și pentru dezvoltarea ulterioară a acestuia.

Pot surveni multiple aspecte diferențiale privind manifestările creative ale preșcolarilor, comparativ cu cele proprii școlarității sau vârstelor adulte. De asemenea, putem menționa diferite aspecte diferențiale, chiar și pentru preșcolarii de vârste diferite. Este știut că dacă la vârsta preșcolară mică elaborări plastice imaginative sunt mai puțin conturate și orientate de o intenționalitate creatoare, la preșcolarul mare se conturează caracterul intențional, conștient și dirijat al elaborărilor imaginative. Chiar și pentru preșcolarii de aceeași vârstă putem constata multiple aspecte diferențiale în funcție de zona preferențială de expresie creativă. Imaginația se exprimă creativ în creativitatea generală, nespecifică ce se exercită prin joc.

Adulții pot încuraja creativitatea punând accentul pe generarea și exprimarea de idei într-un cadru non-evaluativ și prin concentrarea atât asupra gândirii convergente, cât și asupra celei divergente. Adulții pot de asemenea să încerce să asigure copiilor posibilitatea și siguranța de a risca, de a pune la îndoială, de a vedea lucrurile dintr-un nou punct de vedere. Este important să-i dezvoltăm copilului spiritul de competiție și încrederea în forțele proprii încă de la o vârstă fragedă. Experiența ne învață că secretul omului de succes stă adesea în psihologia sa de învingător.

Bibliografie:

1. C. Cojocaru, Creativitate si inovație, Editura Științifică și Enciclopedică, București 1975
2. Chateau, Jean, Copilul și jocul, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1970.

SOFTURILE EDUCAȚIONALE, SPRE UN ÎNVĂȚĂMÂNT MODERN

**Profesor Învățământ Preșcolar Roșu Lenuța
Grădinița Cu P.P. Nr. 2 Tg. Neamț
Școala Gimnazială Domnească, Târgu Neamț**

Educația este factorul strategic al dezvoltării de perspectivă și privește modelarea multidimensională și anticipativă a factorului uman. În educație, un rol aparte îl ocupă perioada preșcolară, care, conform datelor și concluziilor formulate de specialiștii în pedagogie, psihologie și antropologie, este decisivă pentru formarea ulterioară a tânărului și perfecționarea specialistului de mâine.

Acum, când calculatorul este o „modă”, el fiind prezent în aproape fiecare familie, am considerat necesar și util să-i învățăm pe copiii din grădiniță să-l folosească în scop educativ, determinându-i astfel să renunțe la acele jocuri care, pe lângă faptul că nu educă, incită la violență.

În acest sens, la grupa mare (5-6ani) am optat în schema curriculară pentru desfășurarea opționalului „**Prietenul meu- calculatorul**”, de comun acord cu părinții copiilor, care s-au implicat și ne-au sprijinit în derularea acestui program.

Primele activități au avut mai mult un caracter „tehnic” (de cunoaștere și familiarizare cu calculatorul și componentele sale).

Pentru activitatea opțională, am stabilit următoarele obiective cadru:

- Cunoașterea părților principale ale computerului și a modului lor de utilizare;
- Dezvoltarea deprinderilor de utilizare și investigare programată a cunoștințelor însușite în cadrul activităților comune;
- Dezvoltarea capacității de operare și investigare independentă pe calculator prin elaborarea unor strategii de lucru;

De asemenea, am urmărit realizarea următoarelor obiective de referință:

- ✓ să cunoască părțile componente ale calculatorului;
- ✓ să cunoască măsuri de protecție personală (a sănătății și siguranței) și de protecție a calculatorului;
- ✓ să folosească tastatura, mouse-ul, butoanele de la unitatea centrală, CD-ROM, imprimantă;
- ✓ să cunoască și să utilizeze anumite operații de intrare și ieșire din programe, jocuri, folosind tastele ENTER, ESCAPE, SPACE, taste cu săgeți, ALT, etc.
- ✓ să utilizeze cunoștințele însușite în cadrul diferitelor categorii de activitate; să utilizeze programul PAINT pentru a realiza desene cu ajutorul mouse-ului sau folosind tehnica desenului cu combinații de linii și figuri geometrice;
- ✓ să realizeze strategii simple de rezolvare a unor jocuri simple, probleme;

În cadrul activității opționale „Prietenul meu, calculatorul”, copiii și-au însușit cuvinte noi, sau le-au fixat pe cele învățate în cadrul activității opționale de limba engleză, având în vedere că majoritatea jocurilor și a programelor sunt în această limbă.

Astfel, am urmărit realizarea următoarelor obiective:

- ✓ să își formeze o pronunție corectă;
- ✓ să asculte cântece și să le interpreteze;
- ✓ să urmărească filme și desene animate pe calculator, unde întâlnesc alături de acțiune cuvinte și expresii pe care le rețin cu multă ușurință;

Apariția softului educațional „**CIFRELE**”, elaborat de o echipă de specialiști de la Facultatea de Psihologie și Științele Educației a Universității „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, ne-a determinat să demarăm, la începutul grupeii pregătitoare un experiment, prin care să demonstrăm utilitatea folosirii acestuia în însușirea conceptelor matematice la copiii preșcolari. La începutul anului școlar, în cadrul evaluării inițiale, am aplicat un pretest, în scopul stabilirii cu exactitate a nivelului la care se află copiii în ceea ce privește conceptul de număr natural.

După analiza rezultatelor obținute de copii, am trecut la desfășurarea ședințelor experimentale, care au presupus rezolvarea exercițiilor cuprinse în acest soft educațional.

În alegerea strategiilor și a modalităților de realizare a obiectivelor pe care ni le-am propus am avut în vedere mai multe criterii care trebuie respectate din perspectiva muncii cu preșcolarii.

Astfel:

- am ținut cont de particularitățile de vârstă și individuale ale copiilor;
- am desfășurat activitățile pe grupuri mici, pentru a oferi copiilor posibilitatea de a participa activ la realizarea sarcinii;
- am pus accent pe exercițiile la care s-au constatat dificultăți în rezolvare.

Marele avantaj al acestui program este acela că toți copiii pot folosi conținutul informațional la un nivel propriu, îl pot achiziționa într-un ritm personal, ceea ce contribuie la sporirea stimei de sine și a încrederii în forțele proprii.

Sarcinile sunt prezentate sub forma unor jocuri care cuprind exerciții vizualizate într-o formă grafică atractivă, cu elemente de animație și sunet.

În structura softului este prevăzut un „prieten” (căruia copiii i-au dat și un nume), care participă la rezolvarea fiecărui exercițiu, însuflețind sarcina și oferindu-i copilului senzația că nu este singur în abordarea și în depășirea unor sarcini mai dificile. Acest prieten, prin expresiile faciale afișate, oferă copiilor în permanență un feed-back despre corectitudinea rezolvării exercițiilor. În cazul rezolvării incorecte a unui exercițiu în mod repetat (de două-trei ori), prietenul oferă copiilor un model de rezolvare, aspectele greșite fiind subliniate prin colorarea lor.

Elementele de joc pe care softul le conține sunt provocatoare, stârnesc curiozitatea, mențin atenția un timp mai îndelungat și dezvoltă fantezia copiilor, oferindu-le în același timp și o motivație intrinsecă, deosebit de importantă pentru îmbunătățirea performanțelor în activitățile cu conținut matematic.

Se impune respectarea unor reguli în folosirea acestor exerciții-joc, pentru ca ele să aibă succesul scontat. În acest sens trebuie avut în vedere ca:

- timpul pe care copilul îl petrece în fața calculatorului să nu depășească timpul prevăzut desfășurării unei activități comune;
- educatoarea să lase copilului libertatea de a alege jocul pe care el consideră că-i satisface nevoia de curiozitate și înțelegere;
- să pună la îndemâna copiilor suficiente calculatoare pentru a nu fi nevoiți să aștepte prea mult timp pentru a putea să acceseze softul, existând riscul pierderii răbdării;

Rezultatele foarte bune obținute în cadrul activităților cu conținut matematic, în urma desfășurării acestui experiment, ne-au condus la concluzia că preșcolarii le place foarte mult să învețe prin intermediul softurilor educaționale, acest lucru contribuind la dezvoltarea unei atitudini pozitive față de învățare.

Bibliografie:

1. *Bernat, S.E., (2003). Tehnica învățării eficiente, Ed. Presa universitară clujeană, Cluj-Napoca*
2. *Ionescu, M., (2003), Instrucție și educație. Paradigme, strategii, orientări, modele, Ed.Garamond, Cluj-Napoca.*
3. *Voiculescu, E.,(2003),Pedagogie școlară, Editura Aramis, București, 2003*

ROLUL PROFESORULUI MENTOR ÎN EDUCAȚIA VIITORULUI

**Prof. Învățăământ Preșcolar Moga Lidia
Colegiul Tehnologic Spiru Haret**

Un profesor bun este o persoană cu o pregătire specială într-un anumit domeniu de activitate, ce predă o materie de învățământ, este persoana care învață și educă copiii sau adulții care sunt înscriși într-un program de învățământ. Profesorul este persoana care, pe lângă faptul că oferă cunoștințe, influențează viața morală și socială a cursanților. Pentru ca această influență să fie una pe deplin bună, un cadru didactic care predă trebuie să dețină anumite calități, să fie un adevărat mentor și un exemplu bun de urmat. Ne naștem cu dorința de a avea modele, de a urma căi bătătorite, trasate cu greu de alții, căutăm modele idealiste dorind să ne contopim în ele. Pentru cursanți, un cadru didactic devine un model, un exemplu bun de urmat, un deschizător de drumuri. Constatăm că impactul care rămâne în urma acestei interacțiuni profesor-elev este foarte puternic. În aceste condiții, nu ne permitem să riscăm, să jonglăm cu trebuințele, cu nevoile și idealurile elevilor. Trebuie să fim noi înșine modele de urmat; așa cum ne străduim în familiile noastre să oferim tot ce-i mai bun și tot ce-i mai de valoare din noi, tot așa, în ceea ce privește activitatea profesională trebuie să mentorăm cu responsabilitate. Timpul este ireversibil, nu ne iartă și nu ne lasă o cale de întoarcere. În consecință, trebuie să fim noi, profesorii, o valoare și toate actele pe care le oferim celor din jurul nostru, implicit dragilor elevi, să fie de calitate, ca o caracteristică care își întinde tentaculele pentru a emana o energie pozitivă.

Un cadru didactic care predă cursanților, trebuie să fie foarte bine pregătit profesional, trebuie să posede și să îmbine acele competențe delimitate de R. Gherghinescu (cognitive, afective, exploratorii, legate de performanță, competența de a produce modificări), care-l transformă într-un om de valoare. Dar nu este suficient să ai ceva de valoare, valoarea se înnobilează atunci când deții arta de a o împărtăși și celor din jur, beneficiari ai educației.

Nimic nu este mai presus de dragoste, empatie, abilitatea de a-i înțelege pe cei din jur, de a fi sensibil la trebuințele și nevoile celor din jur, de a-i sprijini cu căldură. Același lucru îl putem spune pe tonalități diferite impactând diferit. Nimic nu e mai presus de apreciere și susținere emoțională, de respectul pe care trebuie să-l acordăm celor din jur, de calitatea relațiilor pe care le stabilim. Rămân la convingerea că respectul se câștigă prin respect, dragostea naște dragoste, iar ura naște ură. Ceea ce vrem noi să ne facă cei din jur, să le facem și noi lor. Un cadru didactic care predă sau care va preda în educația viitorului, ar trebui să posede cel puțin aceste calități, priceperi, abilități, atitudini despre care am amintit, îmbinate armonios, natural, fără a exclude imperfecțiunile și carențele fiecăruia. Fiecare din noi trebuie să se străduiască să fie o binecuvântare pentru aproapele lui. A. Einstein spunea: „Încearcă să fii un om de valoare și nu neapărat un om de succes!”

Noile schimbări în domeniul educației corelate cu noile politici educaționale au adus în prim plan abordarea conceptului de mentorat. Mentoratul poate fi definit ca o relație dinamică între o persoană care dorește să învețe și alta dornică să o ghideze. Mentoratul este privit ca un proces interactiv, de ghidare ce presupune implicarea activă a ambelor părți. J. Crosby definește mentorarea ca o experiență relațională prin care o persoană este împuternicită să ajute, să faciliteze procesul de creștere și transformare a altei persoane.

Mentorii de succes în educație ar trebui să fie cadre didactice, sfătuitori, oameni cu experiență în carieră, dornici să împărtășească cunoștințe, priceperi, abilități, suporteri care oferă încurajări emoționale și morale, surse de ajutor în obținerea unor facilități. Profesorul mentor are un rol hotărâtor în configurarea profilului profesional al viitorului profesor. Profesorul trebuie să ajute elevul să dobândească anumite competențe cu caracter practic-aplicativ, cunoștințe esențiale pentru ca absolventul să poată prelua sarcini concrete de educator, imediat ce stadiul formării sale profesionale s-a încheiat. Relațiile de mentorare implică o relație de la unu-la-unu între două sau mai multe persoane, dintre care una este mai matură (mentorul), nu neapărat mai în vârstă decât cealaltă. Un mentor trebuie să fie conștient de aceste schimbări și să varieze gradul și tipul de atenție, ajutor, sfat, informație și încurajare pe care le oferă. Relația de mentorat în educație se desfășoară pe o perioadă determinată, având ca scop atingerea unor obiective prestabilite, obiective atât ale mentorului, cât și ale persoanei mentorate. Mentorarea nu înseamnă doar transmitere de cunoștințe, ci mai ales este axată pe aplicarea unor cunoștințe, pe realizarea unor corelații, pe oferirea de sprijin, suport, pe încurajarea căutării de noi experiențe, activități oferite voluntar de mentor.

Există mai multe tipuri de mentorat:

Mentoratul tradițional - aduce în prim plan o relație, de relativ lungă durată, între o persoană cu experiență (un profesor) și un tânăr, beneficiar al educației.

Mentoratul între egali -se stabilește între persoane aflate la un nivel relativ egal, care au multiple oportunități de a interacționa și a-și urmări unul altuia performanțele.

Sistemul amical de mentorat -dă posibilitatea noului angajat de a fi informat de cineva cu responsabilități similare. O astfel de interacțiune poate suplimenta trainingul formal și programele de orientare, accelerează creșterea productivității noilor veniți.

Mentoratul în echipă și mentoratul în grup -presupun mai mult de două persoane, dând posibilitatea angajatului de a lucra cu mai mulți mentori, fiecare din ei oferind asigurări în ariile specifice de competență. Printre beneficiile relației de grup se numără interacțiunea cu mai mulți mentori în același timp, posibilitatea de a fi mentor, cât și protejat, schimb de idei și feed-back din partea grupului, precum și experimentarea dinamicii de grup.

Specialiști ai Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic propun o tipologie inedită a acestor activități.

Mentorat educațional-situația în care cineva învață ceva pe un altul, oferindu-se pe sine ca resursă.

Mentorat academic-situația în care cineva îl inițiază și îl familiarizează pe un altul cu spiritul științei și al cercetării.

Mentorat didactic -situația de a iniția pe cineva în activitățile de predare -învățare -evaluare.

Mentorat profesional -situație în care cineva îl ajută pe un altul pentru a achiziționa comportamente relevante din punct de vedere profesional (echivalent, ca situație, cu ucenicie).

Relația de mentorat -reflectă modul în care oamenii se ajută unii pe alții pentru a se dezvolta.O astfel de relație se întemeiază pe o valorizare reciprocă a mentorului și a celui care îl are în grijă. Relația de mentorat se focalizează pe împărtășirea experienței de către cel ce o deține, celui care are nevoie de ea. Mentorul de stagiu este cadrul didactic cu experiență, format special pentru a fi mentor, care urmărește dezvoltarea profesională a stagiului în vederea practicării profesiei didactice la standarde de calitate. Mentorul de stagiu stabilește o legătură profesională cu stagiul și colaborează cu toți factorii implicați în asistarea acestuia. Mentorul de stagiu este un model de profesor entuziast pentru stagiul în procesul formării competențelor didactice ale acestuia în primii ani de activitate didactică. Mentorul de stagiu primește stagiul ca observator la lecțiile și activitățile sale, acesta lucrează în echipă în vederea proiectării didactice, a predării și a evaluării. Mentorul de stagiu este resursă de învățare pentru stagiul. Mentorul îi oferă acestuia un feed-back referitor la calitatea proiectării, a comportamentului din timpul predării și evaluării. Mentorul evaluează progresul stagiului în planul competențelor profesionale prin raportare la standarde de calitate. Este în interesul nostru să încurajăm potențialul tuturor, dedicându-ne dezvoltării continue a abilităților și competențelor atât a mentorilor, cât și a persoanelor mentorate.

Calitatea educației este cu atât mai ridicată, cu cât valoarea adăugată, la nivelul personalității elevului este mai mare. Se face distincția între calitatea procesului și calitatea produsului educațional, între calitatea intrinsecă și calitatea extrinsecă a educației. Prima presupune dezvoltarea la elevi a unui anumit număr de valori fundamentale, achiziția unor cunoștințe, iar cea de-a doua este reprezentată prin criterii instrumentale, de exemplu pregătirea lecțiilor. În procesul de restructurare și modernizare a școlii românești, un loc aparte îl ocupă introducerea unui sistem de asigurare a calității. Calitatea în educație se exprimă în termeni specifici, diferiți de celelalte domenii. În educație formarea durează zeci de ani, generațiile se formează în timp îndelungat. Pentru învățământ, principalul client este societatea, elevii/ studenții sunt atât clienți interni, cât și externi (beneficiari). Se operează cu principii, etape, proceduri, standarde de calitate, indicatori de performanță . Se consideră că asigurarea calității trebuie să constituie un factor motivațional important pentru decizia de a investi în educație și formare.

Școlile caută permanent să îmbunătățească procesele de participare, de promovare și școlarizare într-un mediu care devine din ce în ce mai competitiv, folosirea standardelor de calitate poate servi școlilor să-și conducă serviciile mai eficient. Într-o organizație care aplică managementul calității totale, toată lumea este și client și furnizor. Acest concept sugerează „ natura sistematică a muncii în care toți sunt implicați.” Într-o sală de curs, echipele formate din profesori-studenți-elevi sunt echivalentul muncitorilor din prima linie din industrie. Produsul succesului muncii lor rezidă în dezvoltarea competențelor elevilor, a interesului și a caracterului lor. Elevii și studenții sunt clienții profesorului, priviți ca actori ai serviciului educațional puși la dispoziție pentru creșterea și dezvoltarea lor împreună.

Conceptul de Management al calității totale în educație a fost dezvoltat după al doilea război mondial pentru îmbunătățirea calității de producție a bunurilor și a serviciilor. Foarte mulți specialiști ai domeniului educațional consideră că acest concept pune la dispoziție principii de bază necesare reformei educaționale de succes. Într-un cadru școlar al calității totale, administratorii lucrează în colaborare cu profesorii care sunt clienții lor.

În concluzie, în educația viitorului profesorul mentor trebuie să se înscrie și să-și desfășoare activitatea cu succes în acest proces complex de mentorare descris.

Bibliografie:

1. Niculescu Maria, Competențe manageriale -perspective ale calității în educație, Editura Universității de Vest, Timișoara, 2010;
2. Palade Coralia , Procesul de mentorat și inovarea modalităților de evaluare a rezultatelor școlare, Editura Ars Docendi, Universitatea din București, 2013.

RESURSA EDUCAȚIONALĂ DESCHISĂ – METODA STORYTELLING

Prof. înv. primar : Butnariu Gabriela
Școala Gimnazială Dumbrava, Comuna Timișești

„Cărțile sunt un izvor de înțelepciune și frumusețe, dar și de haz și entertainment. Pentru mulți dintre marii scriitori și marile personalități ale lumii noastre, lectura a fost și este una dintre cele mai plăcute și instructive modalități de a-și petrece timpul. De aceea au și fost inspirați în a ne lăsa câteva citate superbe despre cărți și importanța lecturii în viața lor și, în general, în viața oricărui cititor.,, (<https://www.postmodern.ro/articol/citate-despre-carti>)

Clasa a III-a

Disciplina : Limba și literatura română

Subiectul : Semnul de iarbă, după Silvia Kerim

Competență cadru: 2. Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare

Competențe specifice: 2.5. Adaptarea vorbirii la diferite situații de comunicare în funcție de partenerul de dialog - dramatizarea unor scene de poveste - joc de rol în diverse situații de comunicare cu respectarea regulilor stabilite (de exemplu, „Ești cu bicicleta în parc și ai găsit un pui de porumbel căzut din cuib. Este un domn pe o bancă mai încolo. Jucați scena,,

3.3 Formularea unei păreri despre o povestire-personajele acesteia

În etapa lecției, obținerea performanței voi desfășura cu elevii Metada Storytelling sau arta povestirii.

Metoda Storytelling sau Arta povestirii este o metodă ce are ca punct central povestea, un traseu narativ în care personajul central urmează un șir de etape prestabilite. **Povestea** nu poate să existe însă, fără povestitor și public. Dialogul dintre aceste trei elemente face ca această metodă să poată fi folosită atât în scop formativ-educational cât și terapeutic.

Principiul de la care pornim este că oricine poate spune o poveste. Există povești proprii, există cele consacrate, și, cu siguranță există povești nescrise ce pot fi create chiar în momentul utilizării metodei. Ele implică emoții, valori, experiențe individuale și de grup, probleme și, cu siguranță, multiple soluții. Povestea nu este însă doar a povestitorului. Ea există pentru a fi transmisă, transformată, recreată. Fiecare persoană implicată în proces parcurge, la fel ca și eroul însuși, un traseu inițiativ, unul de învățare.

Procesul implică 3 etape: pregătirea publicului pentru poveste (introducerea în tema), povestea în sine (incluzând elemente legate de voce, tonalitate, obiecte utilizate) și ieșirea din poveste (creație, reflecție, punere în scenă). Este o metodă participativă ce implică publicul în toate cele trei etape.

Cu toții ascultăm povești în copilărie. Povestea construiește un mediu în care ascultătorii se simt în siguranță, pot reflecta asupra experiențelor proprii și iniția dialog cu ei înșiși sau cu ceilalți, fără ca acest lucru să presupună de la început ieșirea din zona de confort. Totul se întâmplă treptat, implicarea depinde de deschiderea fiecărui participant.

Motive pentru a alege să utilizăm povestea în lucrul cu publicul țintă sunt nenumărate. Cei implicați în proces își dezvoltă abilități de ascultare activă și capacitatea de concentrare, puterea de observație, capacitatea de acceptare și receptivitatea la situații noi și, în același timp, reflectarea asupra propriilor experiențe și rezolvarea de probleme.

În cadrul acestei etape voi împărți clasa în 3- 4 grupe. Fiecare grupă va avea la dispoziție creioane colorate, carioci și o coală mare de hârtie. Membrii echipei sunt solicitați să deseneze ce vor. După ce termină desenele se deplasează spre stânga cu un loc fiecare membru, astfel încât să ai în față imaginea vecinului. Fiecărei grupe li se dă posibilitatea să extragă câte un jeton. Liderul echipei care extrage jetonul începe povestea cu imaginea de pe jeton. Se continuă povestea cu următoarea imagine într-un context nou, până când toți membrii echipei vor prezenta propria poveste.

Se evaluează competențele de comunicare : vorbirea corectă din punct de vedere gramatical, originalitatea, creativitatea, spontaneitatea.

Copiii sunt încurajați să-și exprime sentimentele prin desene și creații literare proprii.

METODE EFICIENTE PENTRU DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR ORTOGRAFICE ÎN CLASELE PRIMARE

Prof. învăț. primar Romaniuc Cristina
Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț

Formarea deprinderilor de scriere corectă constituie una dintre primele sarcini ale învățării limbii, a cărei împlinire trebuie urmărită cu perseverență și fermitate de-a lungul anilor de școală. Învățătorii sunt cei dintâi care răspund de formarea acestor deprinderi care presupun elaborarea unor strategii și modalități practice de învățare, în funcție de particularitățile de vârstă și intelectuale ale elevilor.

Ei trebuie să-i ajute pe elevi să-și însușească conștient și temeinic cunoștințele care fundamentează teoretic deprinderile de scriere corectă, să dirijeze și să controleze exersarea aplicării în practică a normelor ortografice și de punctuație, până la automatizarea activității respective.

O datorie majoră a învățătorului este aceea de a-i convinge pe micii școlari de necesitatea și importanța învățării scrierii corecte.

Bazele deprinderilor ortografice și de punctuație se pun concomitent cu învățarea citit-scrisului, cu formarea primelor cunoștințe lingvistice, apoi se amplifică și se consolidează cu treptată însușire a noțiunilor elementare de limbă. Aceste cunoștințe și noțiuni constituie punctul inițial și fundamental teoretic al deprinderilor respective, cele mai multe dintre regulile și deprinderile ortografice derivând și sprijinindu-se pe cunoștințele de fonetică, morfologie și chiar de lexic.

Cum aceste cunoștințe se dobândesc treptat și progresiv, formarea cunoștințelor și deprinderilor ortografice și de punctuație urmează același drum. Nivelul și volumul cunoștințelor de limbă (condiționate de particularitățile de vârstă ale elevilor) determină, de asemenea, nivelul constituirii regulilor ortografice și de punctuație.

Volumul cunoștințelor și deprinderilor ortografice, prevăzut pentru fiecare clasă, este relativ redus, în schimb, din totalul de ore atribuit fiecărei clase, cea mai mare parte este afectată activităților practic-aplicative, între care un loc foarte important îl ocupă cele care vizează formarea, consolidarea și dezvoltarea deprinderilor de scriere corectă.

Este de la sine înțeles că într-o limbă în care normele de scriere se stabilesc ținându-se seama de pronunțarea reală a celor mai mulți vorbitori, majoritatea problemelor de ortografie sunt în același timp probleme de ortoepie și invers. Este tocmai cazul limbii române despre a cărei ortografie putem spune că este în linii mari fonetică, ceea ce înseamnă că scriem în general așa cum pronunțăm.

Există o multitudine de căi, metode, procedee la care recurgem pentru a rezolva problema scrierii corecte. Putem îmbina în funcție de particularitățile colectivului de elevi pe care îl conducem cele două tipuri de metode (metode tradiționale și metode moderne).

Metode tradiționale

Metoda exercițiului- executarea conștientă și repetată a unor operații cu scopul dobândirii unei deprinderi automatizate sau semi-automatizate, care vizează activitatea educativă, se numește „exercițiu”. Exercițiul stimulează și menține în formă anumite funcții mentale sau motrice. În ceea ce privește lingvistica, avem exerciții de analiză fonetică, lexicală, morfologică, sintactică, stilistică. În interiorul acestora există și alte clasificări: exerciții lacunare, sau de completare, constructive, de analiză a cazurilor, de analiză a funcțiilor, de recunoaștere etc.

Este necesar ca fiecare elev să experimenteze operațiile de analiză gramaticală ale unui substantiv, adjectiv, pronume, verb etc., în totalitatea categoriilor gramaticale pe care le au aceste părți de vorbire. Descoperirea și prezentarea desfășurată a tuturor semnificațiilor gramaticale pe care le comportă un cuvânt este resimțită de către elevi ca fiind un exercițiu analitic de o mare putere formativă în sensul ordonării logice a gândirii. Ei vor putea determina care sunt categoriile gramaticale, caracterul de sistem ale acestora și vor putea descoperi care sunt regulile analizei înseși.

Obiectivele formative ale metodei exercițiului, după Vistian Goia, sunt:

- să fixeze cunoștințele teoretice relativ la un capitol, categorie morfologică, sintactică, ortografică, de punctuație etc.;
- să creeze abilități de transpunere a acestora în practică;
- să dezvolte deprinderea de muncă independentă a elevilor;
- să dezvăluie profesorului eventualele lipsuri în cunoștințele teoretice ale elevilor;
- să stimuleze capacitățile creative ale acestora, făcând pasul de la operații mentale la structuri operaționale;
- să înlăture „uitarea”, tendințele de interferență (confuzia);
- să mijlocească transferul cunoștințelor morfo-sintactice de la un capitol la altul, de la o structură la alta a fenomenului gramatical.

Tipuri de exerciții folosite în formarea deprinderilor ortografice

Realizarea unui moment ortografic în fiecare lecție - la lecțiile de limbă și literatură ne străduim să găsim un moment în care, legat de subiectul lecției, copilul să analizeze și să scrie la tablă și în caiete una, două sau mai multe ortograme. De exemplu, la orele de literatură, în momentul controlului temei, elevii primesc muncă independentă în care cel mai adesea au de efectuat exerciții de ortografie.

Analiza ortografică- Contactul cu un nou fenomen ortografic sau de punctuație trebuie să înceapă cu analiza fenomenului.

Copierea – Acest exercițiu este folosit pe scară largă mai ales în primele două clase, dar este necesar și util în clasele a III-a și a IV-a. La acest nivel copierea nu mai rămâne un scop în sine, ci este întotdeauna însoțită de sarcini gramaticale și ortografice. Din punct de vedere al ortografiei și punctuației amintim:

- copierea unor texte în care elevii trebuie să intervină în diferite moduri: să identifice fenomenul în discuție subliniind anumite cuvinte;

- copierea unui text eliptic în care copiii trebuie să completeze spațiile goale cu cuvinte, silabe, litere, semne de punctuație în funcție de natura subiectului;

„*Dictarea* nu este un exercițiu prea iubit de copii, care privesc cu teamă cunoscând reacția profesorului la greșeli.”

De aceea încercați să-i convingeți pe copii că dictarea nu este o vânătoare de greșeli, ci un bilanț a ceea ce știi, ne arată ce trebuie să exersăm în continuare. În dictările folosite am stabilit dimensiunile și dificultatea materialului ca și viteza de scriere în funcție de vârstă și de cunoștințele elevilor.

Forma cea mai des folosită este *dictarea cu explicațiile prealabile* sau cu prevenirea greșelilor. Dacă în clasa I și a II-a am folosit dictarea vizuală în cadrul căreia se analiza textul scris pe tablă, se discutau aspecte dificile de text, la clasele a III-a și a IV-a, dictarea cu prevenirea greșelilor se bazează numai pe analiza fonetică a problemelor ortografice și de punctuație deci, folosim dictarea fonetică. Dictarea cu exerciții prealabile sau cu prevenirea greșelilor este cea mai des întâlnită în primele două etape ale predării. După cum indică însăși chiar denumirea sa, dictarea se realizează numai după ce s-au aplicat ori s-au lămurit formele ortografice, utilitatea semnelor de punctuație cuprinse în text.

Autodictarea este un alt exercițiu care poate fi folosit cu bune rezultate.

Exercițiile structurale – Alături de copieri și dictări, de mare eficiență am constatat a fi exercițiile structurale. Am ales structuri lingvistice care folosesc un anumit scop și le-au supus unor operații diferite: de repetiție, substituție, transformarea în funcție de scopul urmărit.

Am ținut seama și de faptul că aceste exerciții structurale trebuie să folosească un material limitat, cu structuri simple, în care regula ortografică să iasă în evidență. De asemenea, ele trebuie să fie variate și scurte pentru a menține în permanență viu interesul elevilor, să fie gradate pentru ca elevul să avanseze fără salturi

Exercițiile de repetiție se folosesc pentru corectarea pronunțării și pentru ortografierea corectă a cuvintelor ce conțin diftongi sau vocale în hiat.

Exerciții de creație – se pot folosi foarte des și cu multă eficiență exerciții în care se cere elevilor să alcătuiască propoziții, texte sau compuneri ortografice cu material de limbă dat, adecvat diferitelor teme ortografice și de punctuație.

Ortograma săptămânii – atunci când după toate eforturile în exercițiile desfășurate se constată că elevii uită anumite ortograme, se apelează la afișarea lor, câte una în cursul unei săptămâni. Scrise la dimensiuni care să fie vizibile din orice colț al clasei, ilustrate cu imagini și exemple de utilizare, ortogramele rămân permanent sub privirea copiilor, ajutându-i să și le fixeze.

Când vorbim despre formarea deprinderilor de scriere la nivelul claselor a III-a și a IV-a, trebuie să avem în vedere atât respectarea regulilor ortografice cât și a celor de punctuație.

Jocul didactic - „Jocul didactic este o activitate cognitivă care asigură o asimilare activă și conștientă a noțiunilor, categoriilor, regulilor” (G. Beldescu).

Jocul didactic „desemnează o activitate ludică propriu-zisă, fizică sau mentală, spontană și urmărită prin ea însăși, fără utilitate imediată, generatoare de distracție, de plăcere și de reconfortare” (Ion Cerghit).

Copierea este unul dintre exercițiile cele mai frecvent folosite în practica școlară. Larga sa utilizare își găsește justificarea în faptul că implică asocierea analizatorului vizual cu cel motor, a percepției vizuale corecte a modelului cu acțiunea de reproducere a acestuia. Exercițiile de copiere pot fi simple sau creatoare, potrivit particularităților de vârstă și principului didactic de la simplu la complex.

Dictarea de control urmărește să verifice nivelul cunoștințelor și deprinderilor elevilor, să dezvăluie greșelile și cauzele și să intervină la timp pentru cuvenitele remedieri. La dictarea de control se recurge numai după acumulare unor cunoștințe teoretice și după alte exerciții, adică după studierea unei teme, a unei unități de învățare, la sfârșit de semestru.

Dictarea selectivă constă în scrierea numai a unor cuvinte sau grupe de cuvinte, stabilite de învățător și a căror ortografiere se urmărește a fi consolidată și verificată. Astfel de dictări se folosesc mai ales în momentul fixării, al repetării curente, ca și atunci când se urmărește înlăturarea unei greșeli tipice înregistrate în scrisul elevilor.

Dictarea creatoare sau liberă constă din transcrierea unui text citit mai întâi de învățător, în fața clasei, pentru ca elevii să ia cunoștință de el. Textul este apoi dictat pe mici fragmente logice, alcătuite din câte trei patru propoziții. Neputând reține și, deci, transcrie întocmai acele fragmente, elevii le reproduc liber conținutul, într-o formulare proprie înțelegerii fiecăruia.

Autodictarea constă în transcrierea din memorie a unui text în proză sau mai ales în versuri. Ca să dea rezultate exercițiul trebuie pregătit din vreme și foarte minuțios. Astfel, într-o lecție de limbă sau de lectură, textul prezentat de învățător pentru autodictare va fi analizat atât din punct de vedere al conținutului cât și al formei, insistând în mod special pe aspectul gramatical, ortografic și pe punctuație.

Metode moderne

Strategiile didactice interactive care au la bază desfășurarea învățării prin cooperare oferă elevilor ocazia de a lucra împreună, într-un climat colegial de întraajutorare și de sprijin reciproc.

Grupul dă posibilitatea testării ideilor, revizuirii opiniilor și dezvoltării inteligenței interpersonale. Grupurile de învățare prin cooperare - nu reprezintă scopuri în sine, ci mijloace pentru atingerea obiectivelor. Fiecare elev învață mai bine în grup decât ar învăța de unul singur.

Dintre metodele moderne putem folosi:

Brainstorming-ul (sau asaltul de idei) reprezintă formularea a cât mai multor idei – oricât de fanteziste ar putea părea acestea – ca răspuns la o situație enunțată, după principiul „cantitatea generează calitatea”. Conform acestui principiu, pentru a ajunge la idei viabile și inedite este necesară o productivitate creativă cât mai mare.

Ciorchinele este o metodă de brainstorming neliniară care stimulează găsirea conexiunilor dintre idei.

Turul galeriei-presupune evaluarea interactivă și profund formativă a produselor realizate de grupuri de elevi.

Cubul-metoda presupune explorarea unui subiect, a unei situații din mai multe perspective, permițând abordarea complexă și integratoare a unei teme. Pe fețele cubului sunt scrise cuvintele: *descrie, compară, analizează, asociază, aplică, argumentează*.

Mozaicul- presupune învățarea prin cooperare la nivelul unui grup și predarea achizițiilor dobândite de către fiecare membru al grupului unui alt grup. Ca toate celelalte metode de învățare prin cooperare și aceasta presupune următoarele avantaje:

Metoda cadranelor

Elevii sunt organizați în patru grupe. Fiecare grupă primește o fișă cu patru sarcini pe care le rezolvă. Ca formă de evaluare se poate apela la metoda intitulată „Turul galeriei”. După ce posterele sunt expuse, elevii realizează un tur, încercând să rețină cât mai multe din ideile colegilor. Se poate reveni la posterul inițial și completa dacă este nevoie.

Bibliografie:

1. Beldescu G., Ortografia în școală, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1973
2. Georgeta Munteanu, Exerciții structurale în învățarea ortografiei, Revista de pedagogie XX, 1971, nr. 1
3. Ion Cerghit, Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980
4. Vistian Goia, Didactica limbii și literaturii române, Editura Dacia, 2002

PROFESORULUI MENTOR ȘI ROLUL SĂU ÎN EDUCAȚIE

Popa Gabriela - Daniela

Liceul „Vasile Conta”- Grădinița cu PP Nr. 1 Târgu Neamț

„Cel mai greu lucru în învățare este să înveți să-l onorezi pe profesor. Dar numai onorându-l pe mentor, poți afla adevărul lui. Și numai adoptând adevărul, oamenii sunt capabili să respecte științele.

Prin urmare, conform ritualului, chiar și profesorul chemat la suveran nu se înclină în fața lui - anticii l-au onorat atât de mult pe profesor ... "

(Confucius)

Statutul conceptual al profesorului mentor este unul complex, având în vedere binomul ce îi caracterizează esența: deschizător de drumuri pentru elev și îndrumător profesional și, de ce nu, spiritual al profesorilor debutanți. Activitatea de mentorat trebuie să vină în continuarea stagiilor de practică pedagogică efectuate în timpul studiilor universitare de licență, îmbogățind această experiență cu exemplul personal de predare și de abordare a fenomenului educațional.

O activitate de mentorat de calitate are un rol important în anticiparea/diminuarea dificultăților ce ar putea interveni în cariera didactică a viitorilor dascăli. Un concept cheie în pregătirea profesorilor pentru statutul de mentor este calitatea. Dar ce presupune, și mai ales cum se ajunge la un mentorat de calitate?

Calitatea unui bun mentor constă în dăruirea cu care acesta împărtășește studentului/debutantului întreaga sa experiență profesională, oferindu-se pe sine ca model de conduită și profesionalism.

Una dintre condițiile esențiale ale îndeplinirii calității de profesor mentor este aceea a existenței unei formări profesionale foarte bune, care să se reflecte în rezultatele obținute la clasă. Nu excludem neapărat activitățile extracurriculare din ecuație, însă preferăm să le plasăm pe un loc secund, întrucât considerăm a fi prioritară activitatea de predare-învățare a materiei prevăzute în programă, astfel încât elevul să își însușească acele cunoștințe necesare promovării examenelor de evaluare națională de la sfârșitul ciclului gimnazial sau de bacalaureat de la sfârșitul învățământului liceal.

O foarte bună pregătire profesională, reflectată în interesul acordat obținerii gradelor didactice și al frecventării asumate și responsabile a cursurilor de formare profesională, reprezintă o cerință de bază pentru ca un profesor să devină mentor.

Un mentorat de calitate se poate realiza numai cu mentori buni, mentori experimentați, cu înalte competențe profesionale care îi recomandă pentru acest statut. Calitatea cea mai evidentă la un mentor este empatia, capacitatea de a se conecta la ceilalți, de a-i înțelege, de a le simți temerile, dar și curajul și forța interioară, atunci când nu și le cunosc. Aceasta este principala calitate a unui leader.

Cred că fiecare dintre noi, cadrele didactice, la început de carieră am avut un model educatoare, învățătoarea, profesorul din gimnaziu sau cel din liceu și ne-am dorit să fim ca ei.

Exemplul personal oferit profesorului debutant de către profesorul mentor este mult mai grăitor și are un impact mult mai puternic decât orice carte de didactică sau metodică ori plan de lecție atent

meșteșugit. De la lucrurile cele mai mărunte (ajungerea la timp la oră și respectarea pauzelor elevilor, strigarea catalogului clasei, verificarea temei, asigurarea unei atmosfere propice efortului intelectual) și până la cele mai complexe (elaborarea planificărilor anuale, semestriale și ale unităților de învățare, elaborarea și interpretarea testelor inițiale sau ale lucrărilor semestriale, elaborarea planurilor de lecție, utilizarea noilor tehnologii, identificarea strategiilor corecte pentru optimizarea procesului instructiv-educativ în funcție de personalitatea fiecărui elev în parte și a colectivului clasei, identificarea nevoilor individuale de evoluție intelectuală, morală și spirituală în rândul elevilor și propunerea unui set de activități extrașcolare adecvate împlinirii acestor nevoi, identificarea corectă a acelor cursuri de pregătire profesională care oferă oportunități reale de dezvoltare a carierei), mentorul trebuie să fie un model pentru profesorul debutant.

Tot din rândul punctelor forte aliniate exemplului personal extragem și una dintre cele importante trăsături ale mentorului, aceea a conștientizării imaginii de model pe care trebuie să o lase în mintea stagiatarului.

Mentoratul este important în anumite perioade ale vieții noastre. El ne poate ajuta să ne construim personalitatea, astfel încât din punct de vedere social și profesional să fim mult mai rapid acceptați ca parteneri în relațiile cu semenii noștri. Un model valabil de comportament are avantajul de a ne înlesni ocuparea unei poziții sociale. Din punct de vedere profesional, un mentor este extrem de important în a explica și îndruma atât moduri de comportament, cât și transferul rapid de cunoștințe. Aceste cunoștințe sunt procesul unor filtrări și acumulări de-a lungul mai multor ani de experiență. Mentoratul nu reprezintă doar împărtășirea experienței profesionale, ci presupune găsirea împreună a punctelor comune care să ducă la un deznodământ de succes. Totul începe de la ce anume își dorește persoana care stă pe lângă un mentor.

Pe lângă cursurile de formare frecventate cu conștiinciozitate, profesorul cu experiență se poate preocupa de devenirea lui profesională prin intermediul publicării de articole de specialitate în reviste recunoscute național și/sau internațional, prin publicarea de cărți, participarea la conferințe, dovedind astfel respect nu numai pentru meseria pe care a ales să o practice, ci și pentru el, ca profesionist interesat de tot ceea ce îl poate ajuta să avanseze în carieră.

Profesorul mentor trebuie să posede acele calități care îl fac un bun lider, fără ca acest lucru să însemne impunerea forțată a autorității în fața celor aflați la început de drum. Dimpotrivă, blândețea cucerește mai repede decât forța, cel puțin în cazul tinerilor care, de cele mai multe ori, caută întâi de toate o afinitate de ordin spiritual, profund uman, cu cel ce se erijează în postura de maestru. Blândețea nu exclude însă fermitatea, astfel încât asertivitatea se transformă într-un alt criteriu de selecție a profesorilor mentori. O condiție de bun simț profesional o constituie și disponibilitatea acestuia, fără ca profesorul debutant să profite de acest lucru pentru a căuta soluții facile și rapide la probleme a căror rezolvare o poate găsi și pe cont propriu, prin cercetare.

Un mentor eficient din punct de vedere profesional trebuie, în mod absolut necesar, să posede arta comunicării, astfel încât discursul său să fie nu numai unul motivațional, ci să înglobeze și o serie de sfaturi esențiale pentru dezvoltarea carierei debutantului. Mai mult decât atât, este de dorit a adopta

principiul ascultării active, ferindu-se a emite judecăți de valoare înainte de o analiză temeinică a situației. Cadrul în care se desfășoară actul comunicării trebuie să fie unul degajat, favorabil exprimării fără teamă a nedumeririlor, întrebărilor sau chiar observațiilor critice.

Un alt punct cheie al dialogului dintre mentor și profesorul stagiar îl constituie modul în care sunt formulate întrebările, astfel încât mentorul să utilizeze răspunsurile primite în conceperea unui plan de acțiune prin intermediul căruia să încurajeze depășirea propriilor limite, stabilind o serie de obiective realiste care să încurajeze excelența și consolidând condițiile propice promovării. O calitate esențială în activitatea de mentorat o reprezintă abilitatea de a oferi un feedback constructiv, pozitiv și încurajator în formularea lui, chiar dacă acesta este consecință a unei activități educaționale nu foarte reușite a profesorului debutant. Mai mult decât atât, este de preferat ca mentorul să nu se oprească doar la formularea unor concluzii în urma observării activităților profesorului mentorat, ci să conceapă și să aplice un plan de îmbunătățire a aptitudinilor și competențelor acestuia, insistând asupra ideii de învățare continuă, aplicabilă ambilor membri ai acestei relații de comunicare profesională.

Printre calitățile de lider pe care mentorul trebuie să le aplice în praxisul cotidian se numără și abilitatea de a rezolva situații conflictuale, astfel încât niciuna dintre părțile angajate în conflict să nu sufere, oferind soluții viabile pentru îmbunătățirea relației pe termen lung.

Pentru a fi un mentor bun trebuie să fim model de predare pentru elevii practicanți, să utilizăm un limbaj de specialitate, limbajul pedagogic, să oferim studenților exemple de proiectare didactică potrivite fiecărui tip de lecție. Pentru reușita activității de mentorat, mentorul pune la dispoziție elevilor materiale didactice diverse, potrivite cu activitățile curente de practică pedagogică.

Rolul mentorului este de a mentora, de a modela, nu de a critica și de a distruge. Găsind în mentor o sursă de inspirație, debutantul va arăta interes crescut pentru a-i atinge performanțele, de aceea se va arăta dispus să-și îmbogățească performanța didactică prin participarea la activitățile indicate de mentor (cursuri de formare, sesiuni de comunicări, conferințe, simpozioane etc.) și prin intensificarea pregătirilor pentru examenul de definitivare în învățământ.

Prin statutul său în școala românească putem spune că mentorul este un pilon pe care se poate sprijini sistemul educativ făcându-l astfel mai rezistent, mai durabil. Calitățile unui mentor reprezintă o puternică experiență profesională în domeniul vizat de ucenic prin faptul că a trecut prin toate etapele de dezvoltare ale unui leader. Din punct de vedere profesional, un mentor este extrem de important în a explica și îndruma un debutant, referitor la moduri de comportament, cât și de aplicare a cunoștințelor teoretice și, mai ales practice, învățate în școală. Aceste cunoștințe sunt rezultatul unui proces întreg de filtrări și acumulări de cunoștințe, deprinderi, strategii didactice, de tact pedagogic asimilate de-a lungul mai multor ani de experiență profesională.

Mentorul are misiunea importantă de a-și consolida statutul în organizația școlară, să fie un vector al schimbării, al adaptării la nou și al colaborării în școală și în comunitatea educativă.

În concluzie putem spune că în România mentorul reprezintă un model profesional și spiritual la care discipolul aspiră, fiind astfel, prin definiție, unic pentru fiecare individ în parte. Mentorul nu trebuie văzut doar ca o persoană care oferă încurajare sau suport profesional superficial, ca un antrenor în tehnici

rutinate sau ca un “maestru” a cărui munca urmează să fie, pur și simplu, imitată. Dimpotrivă, mentorul trebuie văzut ca o persoană care joacă un rol vital în aspectele cele mai profunde ale pregătirii profesorilor, în formarea studentului practicant capabil să reflecteze la munca pe care o desfășoară. Pentru consolidarea statutului său în societate mentorul trebuie să aibă un nivel înalt de cunoștințe și experiență și trebuie:

- să cunoască valorile, filozofia și cultura organizației și să fie pregătiți să transmită aceste informații;
- să acorde sfaturi privind normele, valorile, regulile și filozofia organizației și să le clarifice acolo unde este cazul;
- să fie capabil și pregătit să îl ajute pe stagiar să aibă acces la informații și resurse;
- să beneficieze de o rețea de contacte în interiorul și exteriorul organizației și să fie pregătiți să apeleze la acestea pentru a-i ajuta pe stagiați (persoane mentorate, novice, începători, debutanți).

Concluzia este că nu există rețete universale care să asigure perfecțiunea relațiilor de mentorat, deoarece natura umană este complexă, imprevizibilă și subiectivă. Ceea ce putem face noi, ca aspiranți ai statutului de profesor mentor, este să fim deschiși spre comunicare, sinceri atât cu noi înșine, cât și cu cel pe care trebuie să îl ghidăm și înțelegători în ceea ce privește defectele umane, emoțiile începutului și entuziasmul care pălește atunci când se lovește de obstacole.

PROIECTAREA DIDACTICĂ DIN PRISMA ÎNVĂȚĂRII PRIN COOPERARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR

**Profesor învățământ preșcolar Soponaru Ana Petronela
Grădinița P.N. CUT, Școala Gimnazială nr.1, Dumbrava Roșie**

În timp ce IQ crește de la o generație la alta, EQ (coeficientul emoțional) are tendința să scadă, determinat de noile transformări din societate. Astfel se accentuează individualismul și egocentrismul individului. Considerăm că învățarea prin cooperare oferă soluția de echilibrare optimă IQ-EQ și ajută la autocunoașterea copiilor, în speță la cunoașterea propriilor limite, dar le dezvoltă și capacitatea de autoevaluare obiectivă în raport cu alții. De fapt, ce urmărim noi să învețe copiii noștri, știind că la această vârstă egocentrismul se manifestă puternic? Să se simtă legați de celelalte ființe umane, să le pese de binele altora, să se bucure de realizările ori cel puțin de încercările proprii și ale celorlalți; să rezolve probleme fără a se certa, să se iubească pe ei și pe ceilalți și să arate această dragoste a lor și celorlalți, să treacă peste ocazia de a-i învinovăți pe ceilalți și, în loc de aceasta, să caute căi de a ajuta la îmbunătățirea unei situații, să înțeleagă că modul în care „jucăm” este cu adevărat mai important decât faptul de a pierde sau câștiga.

Învățământul modern preconizează o metodologie axată pe acțiune, operatorie, deci, pe promovarea metodelor interactive care să solicite mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității. „Activ” este copilul care depune efort de reflecție personală, interioară și abstractă, care întreprinde o acțiune mintală de căutare, de cercetare și redescoperire a adevărilor, de elaborare a noilor cunoștințe. „Activismul exterior” vine deci să servească drept suport material „activismului interior”, psihic, mental, să devină un purtător al acestuia. Învățarea prin cooperare este o strategie de instruire structurată și sistematizată, în cadrul căreia, grupe/echipe mici lucrează împreună pentru a atinge un țel comun, urmând ca fiecare membru al unui grup să-și îmbunătățească performanțele proprii și să contribuie la creșterea performanțelor celorlalți membri ai grupului. Cooperarea, munca alături de cineva, presupune colaborarea, adică participarea activă la realizarea unei acțiuni, bazată pe schimbul de propuneri, idei. Cooperarea este convingerea profundă că nimeni nu poate reuși dacă nu reușesc toți. (Virginia Burden) Cooperarea implică următoarele aspecte: implicare în sarcină, o mai bună dozare a timpului disponibil pentru realizarea sarcinii, gândire critică, întărirea eului și a identității de sine, dezvoltarea competențelor sociale. Învățarea prin cooperare ajută copiii să învețe mai profund, cultivând relațiile bazate pe respect reciproc și colaborare constructivă. Tehnicile de învățare prin cooperare prezintă o serie de strategii de atribuire a unor roluri active copiilor, pentru ca aceștia să se sprijine reciproc în învățare. Nu mai este suficient să li se prezinte copiilor date intuitive sau verbale, pentru ca ei să le înregistreze și să le interiorizeze, pentru a fi redată în mod fidel ci este nevoie de interacțiuni cognitive, sociale, prin care, învățarea, oferă copiilor posibilitatea de a cunoaște rezultatele procesului de învățare, dar și a proceselor mentale din cadrul învățării. Dacă, până nu de mult, școala românească promova competiția și individualismul, încuraja reușita personală, acum ea și-a schimbat strategia și abordează ideea cooperării prin: stimularea interacțiunii dintre copii, depunerea unui efort mai intens de

către copii în procesul de învățare, generarea sentimentelor de acceptare și simpatie, stimularea inteligenței interpersonală, dezvoltarea abilităților de comunicare, încurajarea comportamentelor de facilitare a succesului celorlalți, dezvoltarea gândirii critice.

De ce utilizăm învățarea prin cooperare ?

Criterii după care se pot stabili avantajele și dezavantajele învățării prin cooperare: după tipul de activitate, în funcție de caracteristicile comunicării; după modul de alegere al partenerilor (impus sau ales), după caracteristicile de vârstă și psihoindividuale ale grupului.

Avantaje: copiii sunt apreciați pozitiv și ajung să aibă rezultate bune în condițiile în care și ceilalți membri ai grupului au aceleași rezultate, dezvoltă comunicare de grup pe orizontală, elimina distanța psihologică dintre copii (cei timizi sunt încurajați, cei foarte activi sunt temperați), produce coeziunea grupului, rezolvarea de probleme este mai rapidă și mai eficientă, elimină conflictele majore prin ajungerea la un consens, se învață prin imitație, se dezvoltă personalitatea prin activități de exteriorizare, se fondează o varietate largă de forme de interacțiune, care facilitează apariția sentimentelor de acceptare și simpatie, instaurează în grup buna înțelegere, armonia, conduita de facilitare a succesului celorlalți.

Dezavantaje: în unele cazuri cooperarea poate conduce la pierderea motivației – în principal din cauza conduitei de tip ‘lene socială’ (individul își imaginează că nu se poate stabili precis propria contribuție la grup), cei care dețin informații se implică mai intens, ceilalți așteaptă rezultate fără să se implice, nivelul diferit de pregătire, în interiorul grupului depinde tot timpul unii de alții.

Rolul învățării prin cooperare pentru copiii preșcolari

CARACTERISTICI	REZULTATE	
	PERMITE	CULTIVĂ
<ul style="list-style-type: none"> • își stabilesc sarcini • cooperează • schimbă idei • selectează informația cea mai bună • informare din surse variate • permite transfer de cunoștințe • dezvoltarea comunicării orale și convenționale • intervenția educatoare – observator este facultativă • utilizarea proceselor mentale de nivel superior: gândirea abstractă, gândirea critică 	<ul style="list-style-type: none"> • socializarea • schimb de păreri • însușirea altor opinii • debateri • vizualizarea ideilor • dezvoltarea încrederii în sine • autoevaluarea pe baza analizei și în comparație cu colegii 	<ul style="list-style-type: none"> • toleranța • adaptarea la contexte diferite • motivația • creativitatea • dorința decunoașterii • acțiunea • spirit de competiție cu echipele rivale • responsabilitatea individuală și de grup

Formarea grupului de copii

Organizarea învățării în grupuri/echipe mici de copii trebuie făcută în mod corect. La început, sunt copii care consideră că, dacă sunt grupați cu alții, pot sta liniștiți toată activitatea că are cine să realizeze sarcina de lucru. Educatoarea trebuie să-i determine pe copii să conștientizeze că sarcina unui grup este una comună, iar pentru a fi realizată, fiecare copil are o sarcină individuală, pentru care-și asumă responsabilitatea. Grupurile sunt utile pentru a genera într-un interval scurt, un mare număr de idei și

pentru a facilita înțelegerea unor concepte abstracte, prin discuții referitoare la informația primită și la experiența personală.

Lucru bazat pe metoda proiectelor tematice în grădiniță oferă cadrului didactic posibilități multiple privind forma de organizare și desfășurare a activității cu copiii; pe grupuri mici, individual, în echipă, în perechi, stimulând astfel cooperarea între copii, eliminând discriminările de orice natură și transformând copilul în participant activ la propria formare. De asemenea, copiii și educatoarea au posibilitatea de a proiecta împreună, prin cooperare, conținuturile și tematicile ce urmează a fi parcurse în cadrul temei proiectului.

Munca în echipă este un aspect al învățării prin cooperare, ilustrând ideea de interdependență pozitivă: „un copil nu poate să reușească fără ceilalți”. Astfel solicităm copiii să lucreze în colaborare pentru a realiza diverse sarcini. De pildă, realizarea unei machete pentru centrul tematic, presupune ca fiecare copil din echipă să realizeze un element component, ori pavoazarea sălii de grupă, munca la colțul naturii, realizarea unor măști pentru sărbătorile de iarnă, a unor expoziții tematice. În asemenea activități, pe lângă obiectivele vizând învățarea copiilor li se formează și deprinderea de a munci în grup. La nivelul grădiniței, învățarea prin cooperare este o activitate frecvent utilizată în programul zilei.

Cooperarea și colaborarea se întâlnesc și în jocurile de creație – jocuri de rol, în echipele formate, în cadrul jocurilor de mișcare de la educație fizică, în jocurile didactice, în manifestări artistice: serbări, scenete, dansuri, lucrări practice, colective. Scopul principal al învățării prin cooperare este familiarizarea copiilor cu relațiile de muncă ce presupun împărțirea și distribuirea sarcinilor, solidarizarea membrilor grupului în jurul atingerii obiectivelor de interes comun, renunțarea la interesele personale în favoarea intereselor de grup, dezvoltarea unor trăsături de personalitate cu caracter prosocial. Învățarea prin cooperare dezvoltă capacitatea copiilor de a lucra împreună, la toate categoriile de activități din grădiniță, acoperind neajunsurile învățării individualizate, acordând, în același timp, o importanță considerabilă dimensiunii sociale, prin desfășurarea proceselor interpersonale.

Prin învățarea prin cooperare se poate contura și o rezolvare creativă a conflictelor, iar în cadrul divergențelor de opinii copiii se deprind să folosească un arsenal de luptă complex: deopotrivă cognitiv, afectiv și comportamental. Toate aceste teorii puse în practică se pot aplica și în ceea ce privește activitatea de colaborare dintre educatoarea debutantă și profesorul mentor.

Bibliografie:

1. Fluieraș, Vasile, 2005, Teoria și practica învățării prin cooperare, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj – Napoca
2. Vrăjmaș, T., „Școala și educația pentru toți”, Ed. Miniped, București, 2004
3. Neacsu, I. Instruire și învățare, Editura științifică, București, 1990
4. Stan Emil, Managementul clasei, Editura Aramis, București, 2006
5. Vrasmas, E. „Educația copilului preșcolar”, Editura ProHumanitas, București, 1999
6. Vrasmas, T. „Școala și educația pentru toți”, Editura Miniped, București, 2004

RELAȚII INTERPERSONALE

**Stamate Ancuța-Școala Gimnazială,
Comuna Păstrăveni, Jud. Neamț**

„Capacitatea de a iubi este capacitatea de a avea relații durabile cu ceilalți oameni.” (Richard Nelson - Jones)

În ciuda faptului recunoscut de toată lumea, că relațiile interumane constituie principalul izvor de fericire sau de nefericire, capitolul acesta este ignorat în „școală, tratat empiric în familie, dar judecat și sancționat adesea cu destulă asprime în relațiile sociale. Copilul „modern” are profesor de matematică, limbi străine, balet...dar câți dintre copiii „toba de carte pot face alegeri corecte și rapide, fără timidități și complexe de inferioritate în relațiile interpersonale?Știm cu toții că viața este o succesiune de alegeri , o risipă de energie, de imaginație, o sete perpetuă de iubire.

Comunicarea reprezintă capacitatea ce permite producerea și interpretarea mesajelor, precum și negocierea sensului în contexte diferite. Unii specialiști consideră comunicarea pedagogică ca reprezentând un transfer complex al informațiilor între două entități semnificând conținuturi dezirabile în contextul procesului instructiv-educativ sau ca fiind o interacțiune în care au loc acțiuni explicite, directe ori implicite, indirecte.

Pentru a fi construită sau reconstruită , societatea umană are nevoie de oameni pregătiți la nivelul exigențelor dezvoltării tehnicii , științei și culturii. Ca subsistem social complex și dinamic, educația sprijină societatea, prin pregătirea cadrelor ca să își realizeze obiectivele propuse , contribuind la reînnoirea continuă a resurselor umane , necesare progresului social.Educația este, deci, o relație socială , implicând interacțiunea a numeroși factori:resurse umane și materiale , procese de predare-învățare și evaluare.

La nivelul procesului de învățământ , relațiile pedagogice se stabilesc între:profesor-elev, elev-elevi și integrupale. În cadrul procesului de învățământ între profesor și elevi, în interiorul microgrupurilor se creează mai multe tipuri de relații : de conducere, de cunoaștere , socio-afective.

Relațiile interpersonale din clasa de elevi
Interacțiunea educațională este un aspect, o formă din multitudinea și varietatea relațiilor interpersonale în clasa de elevi în ceea ce privește o posibilă clasificare a relațiilor interpersonale în clasa de elevi, criteriul utilizat îl reprezintă nevoile și trebuințele psihologice resimțite de elevi atunci când se raportează unii la alții. Identificăm mai multe tipuri de relații:

- relații de intercomunicare;
- relații socio-afective (afectiv-simpatetice);
- relații de influențare.

Reprezentările interpersonale sunt un subiect preferențial al sociologiei educației și constituie variabile definitorii ale interacțiunilor din clasa de elevi .

Relațiile de intercomunicare apar ca o rezultată a ceea ce resimt oamenii, copiii, atunci când intră în interacțiune, nevoia de a se informa reciproc, de a face schimb de informații, de a comunica. Clasa, ca univers al comunicării, prin excelență, constituie pentru elevi un univers deschis provocărilor informaționale, cu schimburi de mesaje, cu aprecieri frecvente și intense la adresa situației procesului de intercomunicare din interiorul grupului. Important de menționat, la nivelul dinamicii și procesualității relațiilor interpersonale, este faptul că influența educațională poate funcționa și ca criteriu de analiză a interacțiunilor din clasa de elevi:

- relații de cooperare: bazate pe coordonarea eforturilor în vederea realizării unui obiectiv comun;
- relații de competiție: bazate pe rivalitatea partenerilor, în atingerea unei ținte individuale;
- relații de conflict: bazate pe opoziția mutuală a partenerilor, raportată la un scop indivizibil.

Toate aceste tipuri relaționale propun o reflecție amănunțită asupra relațiilor dintre cooperare și competiție. Existența umană ar fi greu de conceput în afara relațiilor sociale, variate, multiforme și care acționează în planuri diferite.

Toate ramificațiile relaționale din clasa de elevi formează în plan psihosocial o categorie aparte de relații interpersonale. Acestea sunt și în cazul grupului-clasă o mixtură între social și psihologic, între componenta lor obiectivă și componenta lor subiectivă. În cazul clasei de elevi, relațiile interpersonale îmbracă și un nou caracter constitutiv, cel etic, moral, având în vedere obiectivul educativ implicit al acestora, de a forma, dezvolta și consolida componenta axiologică a personalității copilului.

Copilul stabilește relații interpersonale, încă din fragedă copilărie, cu mama, cu familia sa, în timp ce pe măsura dezvoltării sale procesul de socializare se amplifică.. Relațiile copilului cu grupurile sociale în care se va integra de-a lungul existenței sale vor exercita o influență deosebită atât asupra evoluției sale, ca persoană în permanentă devenire, cât și asupra randamentului activității desfășurate.

Coloratura afectivă a relațiilor este determinată, în mod firesc, de faptul că viața colectivă în mediul clasei de elevi dezvoltat treptat și gradat, valori, norme, convingeri, care exercită atât influențe, cât și constrângeri asupra indivizilor. În același timp, raporturile funcționale și de comunicare între elevi în momentul îndeplinirii unor sarcini comune conturează o ierarhie de statusuri, de care se leagă aprecierile diferențiate ale membrilor grupului-clasă. Aprecierea diferențiată este posibilă datorită faptului că persoana imprimă actului social un specific personal, ca expresie a trăsăturilor sale psihologice și, în același timp, asimilează tot într-un mod personal realitatea socio-psihologică existentă. În acest sens clasa de elevi apare ca o reuniune de indivizi cu personalitate proprie, angajați în activități cu scopuri comune și care dezvoltă în interiorul sau o întreagă rețea de simpatii, antipatii și raporturi de indiferență care, o dată conturate exercită, o influență puternică asupra vieții colective.

Relațiile interpersonale cu părinții au un rol pivotal în dezvoltarea individului și a tipului de relații pe care le va stabili ulterior cu alți indivizi de-a lungul vieții. Multe din „datele interne” ale fiecărui individ se capătă în cadrul acestor relații primare.

În orice relație, inclusiv în relația primară cu părinții, există două dimensiuni ale căror raport se poate modifica în timp: dimensiunea afiliativă, de apropiere, de atașament și dimensiunea individualizantă, de distanțare, de auto-susținere. Inițial, prima dintre aceste dimensiuni este singura prezentă în mod evident, copilul simțindu-se una cu părintele. Abia la o vârstă ceva mai mare începe copilul să realizeze că există o lume în afara lui, că mama nu face parte din el și el nu face parte din mama lui. Se cheamă că a început desprinderea din starea de fuziune psihologică. Procesul va continua, cu perioade de progres accentuat și perioade mai calme, până la vârsta adultă, când se presupune că ar trebui să se atingă o stare de relativă independență psihologică a individului față de părinți. Adolescența este una din perioadele cele mai dinamice de pe parcursul acestui proces de individualizare, în care tânărul simte nevoia să se desprindă, chiar și în modul cel mai dureros, de modelul parental, pentru a-și afirma personalitatea.

Bibliografie:

1. De la relațiile impersonale la comunicarea socială, de Alin Gavreiluc, Editura Polirom, București
2. Psihologia socială-Apecte contemporane, Adrian Neculau, Editura Polirom, București

ROLUL PROFESORULUI MENTOR ÎN EDUCAȚIA VIITORULUI

Cepoi Anca Camelia

Liceul „Vasile Conta”, Târgu Neamț, Grădinița cu PP Nr. 1

În era digitală în continuă evoluție, rolul profesorului mentor în educația viitorului este esențial. Mentoratul implică ghidarea și susținerea elevilor în dezvoltarea lor academică, personală și profesională. Una dintre condițiile esențiale ale îndeplinirii calității de profesor mentor este aceea a existenței unei formări profesionale foarte bune, care să se reflecte în rezultatele obținute la clasă. O foarte bună pregătire profesională, reflectată în interesul acordat obținerii gradelor didactice și al frecventării asumate și responsabile a cursurilor de formare profesională, reprezintă o cerință de bază pentru ca un profesor să devină mentor.

Calitatea unui bun mentor constă în dăruirea cu care acesta comunică debutantului întreaga sa experiență profesională, oferindu-se pe sine ca model de conduită și profesionalism. O altă calitate deosebit de importantă a unui mentor este empatia, capacitatea de a se conecta cu ceilalți, de a le înțelege temerile, dar și curajul și forța interioară, de a-i înțelege. Profesorul mentor trebuie să posede acele calități care îl fac un bun lider, fără ca acest lucru să însemne impunerea forțată a autorității în fața celor aflați la început de drum. Dimpotrivă, blândețea cucerește mai repede decât forța, mai ales în cazul tinerilor, care caută de cele mai multe ori o afinitate de ordin spiritual, uman. Disponibilitatea profesorului mentor este o altă calitate, însă nu trebuie ca profesorul debutant să profite de acest lucru pentru a căuta soluții simple și rapide la probleme pe care le pot rezolva ei înșiși, prin cercetare.

Rolul mentorului este vital atât în sesiunile de observare, cât și în cele de analiză, el oferind punctul central de focalizare pe parcursul activității practice. Procedeele folosite de mentor în timpul sesiunilor de observare trebuie să fie discutate cu profesorul mentorat, pentru că explorarea unui domeniu atât de vast cum este cel didactic presupune cel puțin dualitatea perspectivei, dacă nu o multiplicare mai accentuată. Cu toate acestea, trebuie lăsat și un spațiu de surpriză și neprevăzut, întrucât acest exercițiu este necesar și în activitatea reală, de mai târziu, când se vor ivi suficiente situații de acest fel.

Mentorul trebuie să îi furnizeze celui mentorat exerciții, experimente și experiențe planificate cu grijă și lipsite de ambiguitate. Instrucțiunile trebuie să fie clare, nelăsând loc de interpretări, iar exemplele trebuie să fie relevante.

Profesorul mentor servește ca sursă de inspirație și model pentru elevi. Prin comportamentul său și abordarea învățării, el îi motivează pe elevi să-și urmeze pasiunile și să-și atingă potențialul maxim. Astfel, exemplul personal oferit de profesorul mentor profesorului debutant, este mult mai grăitor și are un impact mult mai puternic decât orice carte de didactică sau metodică studiată. Începând de la lucrurile cele mai simple (strigarea catalogului, asigurarea unui climat propice efortului intelectual) și până la cele mai complexe (elaborarea planificărilor anuale, semestriale, elaborarea și interpretarea testelor inițiale, elaborarea planurilor de lecție, identificarea strategiilor corecte pentru optimizarea procesului instructiv-

educativ în funcție de personalitatea fiecărui copil), mentorul trebuie să fie un model pentru profesorul debutant.

Profesorul mentor își asumă rolul de ghid în dezvoltarea abilităților elevilor. Acesta identifică punctele forte și punctele slabe ale fiecărui elev și îl încurajează să-și îmbunătățească abilitățile, oferindu-le feedback constructiv și suport individualizat. Pentru a-și asuma acest rol este important ca mentorul să fie și un bun psiholog. Mai mult decât atât, acesta se dovedește a fi un bun profesionist al meseriei pe care o practică și al rolului pe care a vrut să și-l asume dacă îl lasă pe elevul său să-și manifeste stilul propriu de abordare a procesului instructiv-educativ, fără a-și impune modul personal de lucru, dar putând și folosit în cazul în care este cerut acest lucru ca un ghid de acțiune. Un alt lucru foarte important, este acela ca, profesorul mentor să nu ofere sfaturi decât atunci când este cu adevărat nevoie.

O dimensiune importantă a procesului de mentorat o reprezintă relația interpersonală de încredere, respect, siguranță afectivă care trebuie să existe între cei doi. Ea este presupusă de competențele sociale și relaționale ale mentorului, dar care nu se regăsesc în mod explicit între sarcinile și atribuțiile care îi sunt desemnate.

Rolul mentorului este de a mentora, de a modela, nu de a critica și de a distruge, astfel încât personalitatea profesorului mentor să nu o sufocă pe cea a tânărului debutant. Găsind în mentor o sursă de inspirație, debutantul va face tot ce îi stă în putere pentru a-i atinge performanțele prin participarea la activități indicate de mentor (cursuri de formare, conferințe, simpozioane, etc.), așadar mentorul trebuie să fie informat în ceea ce privește oferta de cursuri de formare puse la dispoziție de Casa Corpului Didactic.

Mentorul nu trebuie văzut doar ca o persoană care oferă încurajare sau suport profesional superficial, ca un antrenor în tehnici rutinate sau ca un „maestru” a cărui muncă urmează să fie, pur și simplu, imitată. Dimpotrivă, mentorul trebuie văzut ca o persoană care joacă un rol vital în aspectele cele mai profunde ale pregătirii profesorilor, în formarea studentului practicant capabil să reflecteze la munca pe care o desfășoară. În predare nu sunt rețete sau proceduri mecanice pe care să le urmezi ca să ai succes. Datorită naturii dinamice și complexe și imprevedibile a procesului de învățare, rețetele și procedurile bazate pe reguli devin inadecvate în raport cu nevoia de flexibilitate, capacitatea de a judeca lucrurile în context și aceea de a găsi soluții pe măsură. Activitatea de predare este inerent evaluativă și profesorii trebuie să fie pregătiți astfel încât să poată demonstra o abordare critico-reflexivă a valorilor pedagogice, care altfel ar risca să se piardă. Aceasta generează implicit atât dezvoltarea profesională a mentorului cât și a studentului practicant atâta timp cât valorile educației devin subiect de mulțumire sau dispută. Pe de altă parte, studenții practicanți nu pot fi, pur și simplu, îndreptați către un anumit set de valori. Ei trebuie formați să-și poată decide singuri poziția față de anumite probleme educaționale atunci când se angajează într-un dialog profesional despre ele. Pe de altă parte, mentorul este cel care monitorizează și facilitează astfel de dialoguri și dezbateri bazate pe reflectare, fapt care determină fluenta sa în evaluarea finalităților strategiilor și tehnicilor educaționale, fluentă care este mult mai grăitoare decât cea a profesorului.

Ar trebui cântărită cu atenție valoarea și rolul profesorului mentor pentru întreg sistemul educațional, deoarece mentorul joacă o parte importantă nu numai în ghidarea unui număr de studenți practicanți pe durata efectuării practicii lor pedagogice, la un moment dat, ci și în însăși asigurarea potențialului educației. Putem deduce cu ușurință, că un mentor aduce o contribuție importantă societății în care trăiește. În cele din urmă, mentorul este cel care face reclamă învățământului și meseriei de profesor. El este cel care poate convinge studenții practicanți de faptul că există avantaje în această profesie care joacă un rol de valoare în educarea generațiilor prezente și viitoare.

În concluzie, putem afirm faptul că mentorii reprezintă „modele” pentru studenții practicanți în ceea ce privește multitudinea de calități ale unui profesor performant, calități ce înglobează în special toleranța și prezența unui spirit luminat deschis la nou și inovație. Este, de asemenea, de la sine înțeles că influența mentorilor depinde foarte mult de felul de persoane care sunt în general, ca și capacitatea de a gândi reflectiv pe care ei înșiși o au și pe care vor să o dezvolte și în studenții lor, de implicarea în muncă pe care o desfășoară și de cunoașterea și asimilarea valorilor educației. Să fii mentor poate fi greu uneori, însă la o privire mai atentă, este evident faptul că avantajele profesionale, sociale și umane ale ocupației de mentor compensează dezavantajele financiare, care, din nefericire, încă mai există.

Bibliografie:

1. Balaș, E. Pregătirea inițială a cadrelor didactice în state ale Uniunii Europene. Analiză comparativă, în: Ionescu, M. Fundamentări teoretice și abordări praxiologice în științele educației, 2009;
2. Cozma, T., Diac, G. (coord.), Formarea continuă a cadrelor didactice între tradițional și modern, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2008;
3. Cosmovici, L. Iacob, Psihopedagogie școlară, Editura Polirom, Iași, 1999;
4. Cucuș, Pedagogie, Editura Polirom, Iași, 1998;
5. Angel, P., Amar, P., Devienne, E., Tence, J., 2008, Dicționar de coaching Concepte, practici, instrumente, perspective, Editura Polirom, Iași;
6. Albușescu, I., Albușescu, M., 1999, Didactica disciplinelor socio-umane, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca.

ROLUL PROFESORULUI MENTOR ÎN EDUCAȚIA VIITORULUI

**Ursachie Florina Elena,
Școala Gimnazială Nr. 8, G.P.P Nr.8**

Termenul de mentor este folosit încă din antichitate în opera lui Homer, „Odiseea”. În povestea lui, Odysseus, Regele Ithacaim pornește într-o călătorie și aventură timp de zecizeci de ani, lăsând în urma soția și pe fiul lui, Telemachus. Odysseus îl instruiește pe servitorul său loial și devotat, Mentor, să vegheze asupra casei regale și să păstreze un ochi vigilent asupra lui Telemachus. Mentor este de acord și acționează în consecință, devenind un tată, profesor, model, ghid și prieten al lui Telemachus. Atena, zeița înțelepciunii, ia uneori forma de Mentor și oferă încurajare și sprijin pentru Telemachus. Din această poveste, cuvântul "mentor" a ajuns să însemne un "tată" sau, poate, o "figură maternă" (după înțelepciunea și sfaturile Atenei) pentru cei mai tineri.

Conceptul de mentorat este folosit în România de puțin timp. Se consideră că acest concept a fost importat inutil din alte culturi, iar folosirea aceluia de coordonator sau îndrumător de practică existente deja în limbajul educațional ar fi fost suficientă. Experiența directă din mediile profesionale cât și cercetarea educațională au pus în evidență faptul că a fi mentor este o sarcină dificilă, iar îndeplinirea rolurilor aferente nu se mai poate lăsa pe seama intuiției sau a tatonărilor. Formarea pentru a fi mentor devine o necesitate asociată cu îndeplinirea unor sarcini și atribuții specifice și specializate. Mentoratul este văzut ca un proces a cărui esență constă în transmiterea abilităților și informațiilor de la persoane cu experiență către debutanți. Pe de altă parte, mentoratul este și o relație dinamică între o persoană care dorește să învețe și alta care este dispusă să o ajute și să o ghideze.

“Mentoratul este termenul general folosit pentru a descrie relațiile dintre un individ mai neexperimentat, numit discipol sau protejat de către un alt individ, mai experimentat, numit mentor. În mod tradițional, mentoratul este văzut ca o relație diadică, față-în-față, pe termen lung dintre un supervisor adult și un învățăcel pentru a-l întări celui din urmă dezvoltarea profesională, academică sau personală.”

Profesia didactică este una dintre cele mai complexe profesii, cerințele față de școală și dascăli sunt diverse și provocatoare. Cadrele didactice sunt nevoite în permanență să-și asume roluri din ce în ce mai complexe și mai diverse. Profesia didactică acum, mai mult ca oricând trebuie să se caracterizeze prin flexibilitate, receptivitate moderată la nou, dinamism, reflecție, critică. Profesorul de astăzi nu mai este persoana care le știe pe toate în specialitatea sa, ci este o persoană care trebuie să conștientizeze că trebuie să se formeze continuu, să cunoască și să utilizeze în activitatea didactică noile tehnologii de informare și comunicare, să reflecteze permanent asupra demersurilor și acțiunilor sale, să promoveze o învățare de calitate. Schimbările la care a fost supus învățământul preuniversitar românesc pe parcursul ultimilor treizeci de ani, procesul continuu de descentralizare, de actualizare al metodelor de predare și evaluare, noile specializări apărute și acreditate, curriculumul la decizia școlii,

mobilitatea crescută a cadrelor didactice au indus o stare de disoluție la nivelul coeziunii colectivelor de cadre didactice, o pierdere a identității instituționale chiar și în cazul unităților școlare cu tradiție.

Existența, la nivel național, a legislației care introduce mentoratul de inserție, precum și a eforturilor Ministerului Educației Naționale de a demara acest tip de activitate se cer susținute și de eforturile conjugate ale unităților școlare de a prelua constructiv ideile și metodele de lucru, spre beneficiul întregii organizații, cu impact benefic asupra coeziunii colectivului de cadre didactice, al calității demersului didactic, al elevilor, al comunității.

Profesorii - mentori din școli sunt stabiliți de conducerile acestora, cu avizul inspectoratului școlar. Rolul lor în profesionalizarea viitoarelor cadre didactice este extrem de important. Profesorul – mentor de practică pedagogică este profesorul de specialitate din școala generală sau din liceu care conduce și coordonează practica pedagogică a studenților/cursanților și asigură condițiile optime pentru ca aceștia să-și exerseze capacitățile de proiectare, realizare și evaluare a demersului didactic. Profesorul mentor de practică pedagogică deține o serie de funcții, roluri și atribuții specifice. Principalele funcții pe care le are de îndeplinit profesorul mentor pe durata desfășurării stagiului de practică pedagogică sunt: asistă procesul de planificare a lecțiilor/parcursurilor educaționale, determinând o mai bună înțelegere a elementelor de teorie pedagogică; acordă asistență și sprijin direct studenților în realizarea activităților de asistă procesul de planificare a lecțiilor/parcursurilor educaționale; asistă procesul de planificare a lecțiilor/parcursurilor educaționale determinând o mai bună înțelegere a elementelor de teorie pedagogică; acordă asistență și sprijin direct studenților în realizarea activităților; monitorizează desfășurarea activităților de predare; asistă procesul de analiză și reflecție atât din timpul desfășurării stagiului; acordă sprijin și asistență direct studenților în realizarea activităților de predare; monitorizează desfășurarea activităților de predare; asistă procesul de analiză și reflecție atât în timpul desfășurării stagiului de practică pedagogică, cât și după finalizarea acestuia; ajută la conștientizarea procesului de achiziționare de competențe esențiale pentru profesia didactică. Un cadrul didactic-mentor trebuie să demonstreze competențe care ar asigura calitatea activității de mentorat. Cele mai importante sunt competențele de comunicare. Cadrul didactic-mentor trebuie să folosească metode, mijloace de comunicare adecvate situațiilor, să recepteze, asimileze și să comunice informațiile în funcție de obiectivele comunicării, să formuleze întrebări pertinente.

Competențele de planificare și organizare a activității de mentorat rezidă în: identificarea elementelor necesare planificării practicii pedagogice, de stagiatură și cele de dezvoltare profesională la locul de muncă; contribuția la alcătuirea orarului de activitate pentru activitățile de mentorat de inserție și de dezvoltare profesională; informarea persoanelor implicate în activitatea de mentorat despre programele de practică pedagogică, de inserție profesională sau dezvoltare profesională. Competențele de consiliere a cadrului didactic-mentor constau în: informarea persoanelor consiliate despre beneficiile și limitele procesului de consiliere; desfășurarea ședinșelor într-un mediu fizic securizat și de încredere reciprocă; promovarea în relațiile cu cel mentorat principiile autoresponsabilizării și autodezvoltării; asumarea responsabilității pentru consecințele procesului de consiliere; aplicarea metodelor și tehnicilor

de cercetare, de consiliere în carieră; ajută la conștientizarea procesului de achiziționare de competențe esențiale. Un cadrul didactic-mentor trebuie să demonstreze competențe care ar asigura calitatea activității de mentorat. Cele mai importante sunt competențele de comunicare. Cadrul didactic-mentor trebuie să folosească metode, mijloace de comunicare adecvate situațiilor, să recepteze, asimileze și să comunice informațiile în funcție de obiectivele comunicării, să formuleze întrebări pertinente. Competențele de planificare și organizare a activității de mentorat rezidă în: identificarea elementelor necesare planificării practicii pedagogice, de stagiatură și cele de dezvoltare profesională la locul de muncă; contribuția la alcătuirea orarului de activitate pentru activitățile de mentorat de inserție și de dezvoltare profesională; informarea persoanelor implicate în activitatea de mentorat despre programele de practică pedagogică, de inserție profesională sau dezvoltare profesională. Competențele de consiliere a cadrului didactic-mentor constau în: informarea persoanelor consiliate despre beneficiile și limitele procesului de consiliere; desfășurarea ședinșelor într-un mediu fizic securizat și de încredere reciprocă; promovarea în relațiile cu cel mentorat principiile autoresponsabilizării și autodezvoltării; asumarea responsabilității pentru consecințele procesului de consiliere; aplicarea metodelor și tehnicilor de cercetare, de consiliere în carieră. Cadrele didactice-mentor trebuie să demonstreze competențe de evaluare a activității cadrelor didactice mentorate în baza unor standarde profesionale minime pe care le cunosc de la începutul activității de mentorat. Astfel, evaluarea trebuie să fie constructivă, să reliefeze aspectele pozitive orientată spre înlăturarea neajunsurilor. Mentoratul la nivel de instituție de învățământ este orientat spre acțiune și implică un grup de profesori. Pentru a realiza obiectivele sale mentoratul poate cuprinde o serie de etape concretizate prin proiectarea programului de mentorat, care are următorii pași: stabilirea persoanei care v-a organiza și monitoriza procesul de mentorat, selectarea mentorilor, selecția angajaților, realizarea unor programe de instruire a mentorilor și concretizarea perechilor mentor-protejați. Un program de mentorat oferă un cadru structurat, în care se derulează o varietate de experiențe de învățare, sunt create oportunități de relaționare, comunicare și cooperare la diferite niveluri, diseminare a cunoașterii formale și informale, îmbunătățire a motivației individuale, a performanțelor în muncă etc.

Bibliografie:

1. Andrișchi V., Balan T. Abordări teoretice ale mentoratului din perspectiva dezvoltării profesionale. În: *Univers Pedagogic*, nr. 4(48), 2015. p. 62-67
2. Bagdasar N., Bogdan V. *Antologie filosofică*. Chișinău: Editura Uniunii Scriitorilor, 1996. 655 p.
3. Balan T., Andrișchi V. Repere psihologice ale activității de mentorat în contextual dezvoltării profesionale. În: *Psihologie* nr. 3-4, 2015. p.26-35
4. Balan T. Evoluția istorică a mentoratului în educație. În: *Studia universitatis moldaviae*, nr.9(89), 2015 p.66-70.
5. Chișiu C. *Mentorat și dezvoltare vocațională*. Note de curs. Sibiu: Editura Universității „L.Blaga”, 2011. 106 p.
6. Cucuș C. *Istoria pedagogiei: Idei și doctrine pedagogice fundamentale*. Iași: Polirom, 2001. 288 p.

ACTIVITĂȚI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ

ÎNTÂLNIREA DE DIMINEAȚĂ

DATA: 02 decembrie 2023

GRUPA: MARE C - Grupa Albinuțelor

EDUCATOARE: ROȘU LENUȚA

TEMA ANUALĂ DE ÎNVĂȚARE: „CINE SUNT/ SUNTEM!”

TEMA ACTIVITĂȚII: „Sunt un pui de românaș!”

MIJLOC DE REALIZARE : ADP- Întâlnirea de dimineață

SCOP: Participarea și implicarea activă a copiilor în vederea stimulării comunicării, favorizării interrelaționării și împărtășirii cu ceilalți;

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

- + să utilizeze formule de salut adecvate momentelor zilei;
- + să sesizeze absența sau prezența unui coleg;
- + să observe cu atenție vremea de afară oferind verbal câteva caracteristici ale acesteia, marcându-le prin simbolul adecvat;
- + să schimbe impresii transmițând cu sinceritate părerile despre un anumit eveniment;
- + să adopte un comportament de relaxare, bună dispoziție.

SRATEGII DIDACTICE:

- o METODE ȘI PROCEDEE: conversația, explicația, jocul, problematizarea;

- ELEMENTE DE JOC: mișcarea, surpriza, mânuirea materialelor;
- RESURSE MATERIALE: *Catalogul zilei, Calendarul naturii, stimulente;*
- FORME DE ORGANIZARE: frontal, individual;

DURATA: 15-20 minute;

BIBLIOGRAFIE:

- "Curriculum pentru învățământul preșcolar" M.E.C. 2019
- Revista învățământului preșcolar ,NR.1-2/2019 „Curriculum 2019”
- Revista învățământului preșcolar ,NR. 3-4/2019 „Proiectare”

ÎNTÂLNIREA DE DIMINEAȚĂ SCENARIU

I.SALUTUL

E zi de sărbătoare. Sala de grupă e pregătită să-și aștepte „puii de românași”. Aceștia nu sunt altcineva decât copiii grupei mari care s-au îmbrăcat frumos și au venit la grădiniță curioși să vadă ce surprize le mai oferă și această zi, dar poate și emoționați știind că vor avea musafiri.

Când toți copiii au sosit, cu zâmbetul pe buze, cu privirea curioasă, vor intra în sala de grupă cântând cântecul „Imnul național - prima strofă”(tranziție). Apoi se vor opri în locul destinat *întâlnirii de dimineață* în semicerc.

Educatorea recită versurile:

„Dimineața a sosit
Toți copiii au venit
În cerc să ne adunăm
Cu toți să ne salutăm
Bună dimineața, dragi românași și româncuțe,

Mă bucur că sunteți aici.

A-nceput o nouă zi

- Bună-dimineața, copii.", după care salută copilul de pe primul

scăunel, iar apoi se salută copiii între ei.

II.NOUTATEA ZILEI

Astăzi vom avea musafiri, care au venit de departe să ne vadă cât suntem noi de isteți și de cumiți. Educatoarea își va îndrepta atenția spre musafirii din sala de grupă, care au venit la ei să vadă câte știu despre 1 Decembrie, Ziua Națională a României.

III.PREZENȚA

Se realizează prezența copiilor cu ajutorul catalogului zilei, se precizează numărul copiilor prezenți și numărul copiilor absenți.

IV.ÎMPĂRTĂȘIREA CU CEILALȚI

Educatoarea prezintă o planșă cu 1 Decembrie și le cere copiilor să o analizeze și să formeze propoziții despre imaginea respectivă.

Întrebări posibile:

"Cum se numesc locuitorii țării noastre?"

"Ce sărbătorim la 1 Decembrie?"

"Care sunt culorile steagului?"

V.CALENDARUL NATURII

Se analizează mai întâi, cu ajutorul copiilor imaginea reprezentativă a anotimpului existent. Copiii denumesc ziua săptămânii, iar educatoarea indică

jetonul pe care este scrisă denumirea acestuia. În continuare, copiii sunt îndemnați să spună ce au observat ei dimineață când au venit la grădiniță pentru a stabili cum este vremea și cum ne îmbrăcăm în acest anotimp.

VI.MESAJUL ZILEI / REGULA GRUPEI

"ESTE 1 DECEMBRIE - ZIUA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI"

Regula zilei: „Să fim cuminți și-ascultători
Că vin multe sărbători...."

VII.TRANZIȚIA

Educatorea accentuează ideea de ce se sărbătorește 1 Decembrie, face aprecieri asupra activității, împarte recompense copiilor, apoi le cere acestora să cânte un cântecel (Noi suntem români).

TITLUL LUCRĂRII: STRATEGII DE STIMULARE A ÎNVĂȚĂRII LA PREȘCOLARI ȘI ELEVI

NUME/PRENUME : CIOBANU ANA-DUMITRIȚA

ȘCOALA: GIMNAZIALĂ NR.3, PIATRA-NEAMȚ

Psihologii afirmă faptul că *“principalul resort intern al eforturilor omului de a se perfecționa prin învățare este motivația”*.

Privind din această perspectivă, P. Golu definește motivația ca *„model subiectiv al cauzalității obiective, cauzalitate reprodusă psihic, acumulată în timp, transformată și transferată prin învățare și educație în achiziție internă a persoanei”* (Golu P. 2006, p.96)

Făcând o analiză asupra studiilor, putem spune că motivația învățării este definită ca totalitatea motivelor care determină, organizează, potențează și orientează intensitatea efortului de învățare. Motivul învățării elevilor poate fi exprimat ca un sentiment, o idee sau ca o dorință a reflectării în conștiința lor, a cerințelor societății din care aceștia fac parte. Activitatea unui individ nu se produce dacă este impulsionată doar de un singur motiv, ci trebuie să aibă la bază mai multe motive.

Dacă facem referire la elevi sau preșcolari, fundamentele motivației sunt dominate de reușita socială. O bună susținere psihică, dar și o bună orientare, ambele sunt influențate de motivație. Cercetătorii au demonstrat că un elev se poate recunoaște dacă este motivat, dacă este implicat în actul de învățare, dacă își autoreglează învățarea și dacă prezintă o bună capacitate de mobilizare și dozare a efortului învățării.

Atât rezultatul cât și procesul învățării sunt influențate tot de motivație. Uneori dascălii se confruntă cu situația când elevii nu sunt interesați să învețe, poate chiar abandonează școala mult mai devreme. Aceasta este o realitate semnalată frecvent de profesorii din țara noastră și o problemă cu care ne confruntăm, la care specialiștii din domeniul științelor educației, psihologii și practicienii au încercat să găsească cele mai bune soluții.

Termenul *„a fi motivat la învățătură”* exprimă o stare direcționată și mobilizatoare spre atingerea unui scop. În acest caz, elevul este implicat profund în sarcinile de învățare, este orientat spre a atinge finalități, care sunt într-o mare măsură conștientizate. Acesta transferă potențialul cognitiv și afectiv și experiența de viață în învățare. Pe de altă parte, termenul *„a nu fi motivat pentru învățătură”*, se identifică prin inactivitate, pasivitate, concentrare greoaie și lentă spre o sarcină de învățare, o lipsă spontaneității și a curiozității.

Motivația reprezintă un vector principal al personalității, ajutând să direcționeze comportamentul elevului către scopurile educaționale. Un proces educațional real, nu poate avea loc fără identificarea motivelor învățării și aria lor de acțiune. Un rol aparte îl are cadrul didactic care este cel mai în măsură să știe să folosească forța acestor motive în educația elevilor.

1.1. Formele motivației

În general, formele motivației se clasifică în perechi opuse, ca de exemplu: motivație pozitivă și negativă, motivație intrinsecă și extrinsecă și nu în ultimul rând, motivație cognitivă și afectivă.

1.1.1. Motivația pozitivă și negativă

Echilibrul și buna funcționare a personalității sunt date de motivele pozitive, care au și un rol reglator. Valoarea motivelor este apreciată atât *“după semnul efectelor satisfacerii lor asupra propriei persoane, cât și prin raportarea acestor efecte la anumite criterii și etaloane socio-culturale, mai ales de ordin moral. Din acest punct de vedere , pozitive pot fi apreciate acele motive, a căror satisfacere, având efect antientropic asupra propriei persoane , nu intră în conflict cu exigențele și etaloanele morale care funcționează la nivel social sau care, prin natura lor, generează comportamente și activități îndreptate spre atingerea unor scopuri sociale”* (Golu P. 2002, p.588).

Motivația pozitivă este determinată atât individual cât și social. Aceasta este generată în special în urma unei aprecieri pozitive cum ar fi încurajarea , laude, stimulente și are un efect tonifiant asupra activității umane, dezvoltând relații sociale. Ca și exemplu pot lua experimentul organizat de psihologul american E.B. Hurloc asupra unei clase de elevi pe care a împărțit-o în trei grupe și care aveau sarcina de a rezolva în cinci zile probleme simple de matematică. Înainte de începerea acestor activități primului grup de copii i se aducea elogiul pentru modul de îndeplinire a activităților din ziua precedentă, celui de-al doilea grup i se făcea observații, iar ultimul grup nu era nici lăudat, nici dojenit. S-a constatat că grupul care a fost lăudat a avut cele mai bune rezultate, instalându-se astfel stări afective pozitive. Pentru cel de-al treilea grup s-a constatat că ignorarea a fost cea mai ineficientă metodă, deoarece lipseau total trăirile afective. În concluzie motivația negativă este determinată de influența pedepsei, sau prin folosirea unor stimuli aversivi de amenințare sau blamare, asociindu-se cu efecte de abținere, evitare sau refuz.

1.1.2. Motivația extrinsecă și motivația intrinsecă

O teorie relativ nouă, a fost propusă de Valleraud și Perreault (1999), care pleacă de la cea mai răspândită clasificare a tipurilor de motivație, susținând existența motivației intrinseci și extrinseci și plasând într-un context mai precis motivația școlară.

De-a lungul timpului s-a constatat că întâlnim învățarea productivă atunci când un copil învață din interes cognitiv sau din plăcere, deci spunem că învățarea este motivată intrinsec. Unele motive intrinseci prezintă un caracter primar și care sunt strict legate de satisfacerea nevoilor de bază ale ființei umane, iar altele prezintă un caracter secundar și sunt derivate din cele extrinseci, prin interiorizarea acestora.

Întotdeauna, motivația externă are ca și nucleu-profesorul. Acest tip de motivație declanșează motivația internă, după care mai apoi, acțiunea acesteia încetează. În momentul în care motivația internă eşuează, motivația externă se transformă pozitiv.

Se poate constata prin experimente simple faptul că motivația asupra învățării este covârșitoare. Spre exemplu, motivația intrinsecă este optimă, întrucât acest tip de motivație este caracterizată prin încredere, interes și mai apoi ducând la performanță, la creșterea perseverenței, o bună dezvoltare a creativității, o creștere a respectului de sine, aducând astfel o stare generală bună.

„Motivația intrinsecă își are sursa în însăși activitatea desfășurată și se satisface prin îndeplinirea acelei activități. Ea îl determină pe individ să participe la o activitate pentru plăcerea și satisfacția pe care aceasta i-o procură, fără a fi constrâns de factori exteriori.” (Dragu A., Cristea S., 2003, p.75)

Forma de bază a motivației interne este reprezentată de curiozitate. Alături de aceasta se adaugă nevoia de a-și îmbogăți cunoștințele și de a ști. Motivația externă vine în contradicție cu cea internă, care se află în exteriorul individului și a activității de învățare. Învățarea nu devine niciodată un scop în sine, ci este reprezentată ca fiind un mijloc de a atinge anumite scopuri (stimulente, note mari, laude, surprize). Fiind astfel date aceste exemple, învățarea are loc sub semnul condiționării externe sau a unei solicitări, fără o satisfacție interioară, sau fără a oferi anumite satisfacții nemijlocite și cu un efort voluntar crescut.

1.1.3. Motivația cognitivă si motivația afectivă

Dintotdeauna, oamenii au avut această tendință către motivația învățării încă din naștere, dar aceasta poate înceta brusc, chiar dacă condițiile nu sunt propice. În teoria evaluării cognitive (TEC), este sugerat faptul că motivația învățării crește atunci când anumite circumstanțe o permit. Conform teorii evaluării cognitive, evenimentele socio-contextuale (spre exemplu: anumite recompense, Feedback, comunicare, etc.), care sporesc acest sentiment de competență care se desfășoară pe durata unei acțiuni, pot avea drept efect creșterea motivației învățării pentru acțiunea respectivă.

Motivația cognitivă este generată de trebuința de a fi curios, de a căuta, de a descoperi și inventa. *Impulsul cognitiv* stă la baza activității de învățare, acesta fiind denumit și *curiozitate*, aceasta fiind cea mai însemnată componentă a motivației cognitive. Curiozitatea poate fi *perceptivă* (Berlyne , 1966), care

constă în răspunsurile la proprietățile percepute ale stimulului, ceea ce înseamnă posibilitatea de comparare a informației din surse diferite. În această situație apare ideea de conflict declanșat prin compararea proprietăților stimulilor.

Între motivație și afectivitate există o strânsă interacțiune, deși, există stări de motivație fără emoție (în momentul în care subiectul cunoaște anumite mijloace de atingere a unui scop sau atunci când îndeplinirea acestuia înseamnă o perioadă lungă de timp), dar și emoții care nu se pot asocia cu stări motivaționale (în momentul în care un individ este ca un spectator a unei acțiuni neimplicându-se afectiv în aceasta). Motivația afectivă este determinată și de nevoia individului de a obține aprecierea altor persoane, aprobarea lor, necesitatea de a fi iubit și acceptat. În acest sens motivația afectivă este predominant extrinsecă. La vârste mici motivația afectivă produsă de sentimentul atașamentului și protecției sau cel al rivalității și realizării de sine, compensează adeseori lipsa motivației cognitive.

Bibliografie

A.Chircev ,1960, *Psihologie generală*, Editura Didactica si Pedagogică

Beltrán, J. (1996). Concepte, dezvoltări și tendințe actuale în psihologia educației/[Concepto, desarrollo y tendencias actuales de la Psicología de la Instrucción]. În: J. Beltran, C. Genovard (eds.), *Psihologia educației: principii și variabile de bază/ [Psicologia de la instruccion: variables y procesos basicos]*, vol.1, 19-86, Madrid : Sintetis / Psicologia.

Blumenfeld, P. C., Marx, R. W. (1997). Motivation and cognition. În H. J. Walberg, G. D.Haertel (eds.), *Psychology and educational practice*, 79-106. Berkley, CA:McCutchan.

Boca, C., (coord.), Batiște, J., Fluieraș, V. (2009), *Noi repere ale educației timpurii în grădiniță*, Educația 2000+, București.

Bocoș, M. (2003). *Cercetarea pedagogică, suporturi teoretice și metodologice*. Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință;

Proiect didactic

Prof.înv.primar Vleju
Niculina

Școala Gimnazială
Dumbrava
27.04.2023

ARIA CURRICULARĂ: Limbă și comunicare

DISCIPLINA: Comunicare în limba română

UNITATEA TEMATICĂ: „Jucăriile”
SUBIECTUL LECȚIEI: Sunetul [j] și literele j, J

FORMA DE REALIZARE: Activitate integrată

TIPUL DE ACTIVITATE: consolidarea cunoștințelor

DISCIPLINE INTEGRATE: DP, MEM, MM, AVAP

68 Competențe specifice

CLR

- 1.1. Identificarea unor informații variate dintr-un mesaj scurt, rostit clar și rar;
- 1.3. Identificarea sunetului inițial și/ sau final dintr-un cuvânt, a silabelor și a cuvintelor din propoziții rostite clar și rar;
- 1.4. Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute;
- 2.1. Pronunțarea clară a sunetelor și a cuvintelor în enunțuri simple;
- 2.2. Transmiterea unor informații referitoare la sine și la universul apropiat, prin mesaje scurte;
- 2.4. Exprimarea propriilor idei în contexte cunoscute, manifestând interes pentru comunicare;
- 3.1. Recunoașterea unor cuvinte uzuale, din universul apropiat, scrise cu litere mari și mici de tipar;
- 3.4. Exprimarea în cuvinte proprii a mesajelor rediate pe suport vizual sau auditiv, manifestând interes pentru lucrul cu cartea;
- 4.1. Trasarea elementelor grafice și a contururilor literelor, folosind resurse variate;
- 4.3. Exprimarea unor idei, trăiri personale și informații prin intermediul limbajelor

AVAP

- 1.1. Sesizarea semnificației unui mesaj visual simplu, exprimat prin desen/ pictură/ modelaj/colaj/ film/ desen animat, care reflectă un context familiar;
- 2.2. Exprimarea ideilor și trăirilor personale, în aplicații simple, specifice artelor vizuale;

MEM

- 1.1. Recunoașterea și scrierea numerelor în centrul 0-31;

MM

- 2.1. Cântarea în colectiv, asociind mișcarea sugerată de text

DP

- 2.1. Recunoașterea emoțiilor de bază în situații simple, familiar

OBIECTIVE OPERAȚIONALE

Cognitive:

1. Să identifice locul sunetului j în cadrul unui cuvânt;
2. Să despartă în silabe cuvinte date;
3. Să identifice cuvinte care conțin sunetul J;
4. Să scrie corect litera J, silabe, cuvinte și propoziții;
5. Să citească corect, în ritm propriu silabe, cuvinte, propoziții și un text scurt;
6. Să rezolve corect adunări și scăderi în centrul 0-31;
7. Să respecte și să aprecieze părerea colegilor de clasă;
8. Să cânte în colectiv cântece învățate;

Afectiv atitudinale:

1. să manifeste interes pentru înțelegerea și aplicarea cunoștințelor învățate;

Psiho-motrice:

1. să își poziționeze corect corpul pe parcursul activităților;
2. să-și coordoneze mișcările pentru manevrarea corectă a instrumentelor de lucru;

STRATEGIA DIDACTICĂ

Metode, procedee, tehnici...

conversația, exercițiul,
demonstrația, explicația,
observarea dirijată, lectura
explicativă, Brainstorming,
metoda fonetică-analitico-
sintetică, jocul didactic,
ciorchinele

Mijloace de învățământ

calculator, material ppt,
planșă cu literele j,J, Cd
Educrates cu povestea
"Jucăriile", joben, bilete cu
sarcini de lucru;

Bibliografie

Programa școlară, Aprobata prin ordin al ministrului Nr. 3418/19.03.2013
Silvia Nută, Metodica predării limbii române in clasele primare, Editura Aramis, 2003
Caiet de creatie nr. 4, O călătorie distractivă prin clasa pregătitoare, Editura Edu Educrates

Forma de organizare:

activitate frontală,
activitate individuală,
în pereche

Forme de evaluare:

formativă

Resurse :

Umane: 20 elevi;

Spațiale: sala de clasă

Temporale: 45 min + 45 min
(2 ore)

Resurse
digitale

<https://youtube.com/shorts/Zm8KSmlnMgA?feature=share>

<https://wordwall.net/resource/14791318>

<https://wordwall.net/ro/resource/16069020>

https://drive.google.com/file/d/1QodccR_OpHmTALZlocUJGBvW-D78Foqw/view?usp=sharing

<https://wordwall.net/ro/resource/31983844>

<https://wordart.com/7gwixv1qk2ax/word-art>

<https://wordwall.net/ro/resource/55698020>

<https://youtu.be/GILOIX-iVmc>

ETAPELE LECȚIEI

1

Moment organizatoric – pregătirea materialelor și asigurarea unui climat favorabil

2

Captarea atenției: – se realizează cu ajutorul invitatului surpriză, Iepurajul Jojo, realizat cu ajutorul aplicației ChatterPix

AICI

3

Anunțarea temei și a obiectivelor: – Se anunță subiectul lecției și obiectivele. Li se comunică elevilor că îi așteaptă multe surprize plăcute, jocuri didactice, sarcini pe care le vor rezolva individual sau în perechi

4

Dirijarea învățării

Elevii vor rezolva individual și în perechi sarcinile de lucru de pe biletele extrase din jobenul magicianului.

1. Vizionați materialul și apoi răspundeți la întrebări!

-Cd Educrates cu povestea "Jucăriile"

După ce vor viziona povestea "Jucăriile", le voi cere să formuleze propoziții despre personajele care au luat parte la acțiune. (cu ajutorul aplicației Wordwall)

AICI

2. Selectează din textul de pe ecran cuvintele care conțin literele J și j.

Jeni, joi, jumătate,, jucării,
pijama, jongler, joben,
cojoc,, mijloc,, vârtej,
deranja

3. Desparte în silabe cuvintele descoperite în text și precizează poziția sunetului J.

Jeni, joi, jumătate,, jucării,
pijama, jongler, joben, cojoc,,
mijloc,, vârtej, deranja

4.. Eu zic una, tu zici multe!

Cojoc, joc, ruj, etaj, jaguar,
Bujor, vrajă,, jucărie

5..Adevărat sau fals?

Cuvintele se scriu cu J sau Ș?

AICI

6.Lucrează în pereche și

rezolvă rebusul **AICI**

7..Calculează corect adunările și
scăderile!

AICI

5 Obținerea performanței

Elevii vor veni la calculator și vor scrie cuvinte ce conțin sunetul j, utilizând aplicația Wordart.

6 Retenția și transferul

Elevii vor ordona cuvinte pentru a formula propoziții corecte

Activitate recreativă

Elevii vor cânta un cântec
despre jucării.

Joc didactic; **Iepurașul
JoJo e fericit pentru că....**

Evaluarea activității

Se fac aprecieri globale și individuale cu caracter motivant privind participarea elevilor la desfășurarea lecției, se oferă recompense.

MENTORUL DE INSERȚIE PROFESIONALĂ – UN MODEL DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ

Prof. Cărpuşor Crina – Gabriela
Colegiul Tehnic „Miron Costin” Roman, Neamţ

În şcoala românească de astăzi, **mentorul de inserție profesională** este atât un model profesional, cât și spiritual pentru profesorii debutanți. Întreaga activitate a unui mentor contribuie la înnoirea, dar și la durabilitatea sistemului educativ, având ca finalitate consolidarea activității din școală prin formarea unor cadre didactice bine pregătite, care să facă față cu succes tuturor provocărilor.

În activitatea oricărui profesor debutant, este benefică existența unui **model de conduită profesională**.

Mentorul trebuie să fie un profesor cu experiență, cu o pregătire specială pentru acest tip de îndrumare și o persoană cu anumite calități, menite să-i faciliteze munca de mentorat și să-și atingă obiectivele propuse.

Pregătirea profesională se reflectă în activitatea concretă de la clasă cu elevii, dar și în cea de obținere a gradelor didactice și participarea la diverse programe de formare.

Una dintre cele mai importante **calități ale unui mentor** este, probabil, **empatia**, capacitatea acestuia de a rezona cu discipolii săi, de a-i înțelege, de a le simți curajul, forța interioară, dorința de perfecționare, dar și îndoielile inerente care apar. Empatia merge mână în mână cu altruismul, cu dorința de a ajuta în mod dezinteresat pe cel care așteaptă îndrumare.

O altă calitate necesară unui bun mentor este **comunicarea interpersonală**. Pentru a putea împărtăși din experiența pe care o are, mentorul trebuie să dețină abilitatea de a comunica ușor cu ceilalți, de a reuși să le capteze atenția pentru a se face înțeles și a transmite cunoștințele necesare. În acest sens, trebuie să dea dovadă de atenție și receptivitate la ceea ce dorește și profesorul stagiar să afle. De aceea, discursul său motivațional trebuie completat cu sfaturi utile, practice pentru dezvoltarea carierei profesorului mentorat, fără a emite judecăți de valoare înainte de a face o analiză temeinică a situației. Și astfel, de comun acord, cei doi vor reuși să stabilească obiectivele și strategia generală de acțiune.

Dintre calitățile unui mentor nu poate lipsi **responsabilitatea**. A fi un mentor responsabil înseamnă a trata cu seriozitate toate aspectele activității de mentorat: de a purta discuții sincere și constructive cu profesorul pe care îl consiliază, de a planifica și organiza lecții demonstrative, de a folosi metode și tehnici variate, de a oferi un feedback real și eficient, de a întocmi fișele de evaluare. De modul în care el își îndeplinește sarcinile și își asumă ceea ce face, depinde și responsabilizarea celui pe care îl îndrumă.

Cunoașterea naturii și a tipologiilor umane face din mentor un **bun psiholog**, calitate fără de care nu s-ar putea pune bazele unei comunicări benefice. Este recomandată acordarea de credit profesorului debutant pentru ca acesta să poate arăta, demonstra ceea ce este capabil.

Tactul pedagogic, spiritul analitic, stimularea intelectuală completează profilul calităților unui mentor ce îl determină pe mentorat să își dorească să avanseze profesional.

În activitatea sa profesională, un mentor dă dovadă de o serie de **competențe**:

- Competențe de documentare;
- Competențe pedagogice;
- Competențe psiho-sociale;
- Competențe de management al grupului educațional;
- Competențe profesional-științifice;
- Competențe tehnologice;
- Competențe de evaluare;
- Competențe de management al carierei și al dezvoltării personale.

Astfel, **mentorul**:

- folosește diverse metode de comunicare și relaționare;
- are o atitudine deschisă, pozitivă față de activitatea ce urmează să se desfășoare; are un limbaj specific, profesional; cunoaște conceptele de bază ale tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC);
- stabilește planul de acțiune și regulile după care se va derula colaborarea cu profesorul stagiar;
- oferă modele practice și eficiente pentru activitatea didactică și extrașcolară; realizează diverse activități împreună cu profesorul stagiar;
- încurajează creativitatea acestuia; asigură asistență pedagogică pentru proiectarea activității profesionale;
- asigură feedback constructiv și real; oferă consiliere în privința managementului claselor de elevi; urmărește progresul cadrului didactic stagiar în raport cu obiectivele propuse;
- îl încurajează pe profesorul stagiar în activitatea de autoevaluare, etc.

Pregătirea profesională este una dintre calitățile esențiale de care trebuie să dea dovadă un mentor. Aceasta se reflectă, pe de o parte, în activitatea derulată la clasă cu elevii și în rezultatele școlare obținute de aceștia la diverse activități școlare și extrașcolare, iar pe de altă parte, în interesul acordat obținerii gradelor didactice și participării la cursuri și programe de formare profesională. Astfel, exemplul personal al mentorului are un impact major asupra profesorului stagiar, având un rol determinant în colaborarea celor doi.

Relația dintre mentor și debutant este o relație perfectibilă, deoarece natura umană este atât de complexă, subiectivă și imprevizibilă. Drept urmare, aceasta se poate modifica în funcție de trăirile, sentimentele și experiențele de viață ale celor implicați în activitatea de mentorat. Indiferent de schimbările ivite pe parcursul colaborării, întregul proces va aduce cu siguranță beneficii: atât profesorului stagiar, în plan personal și profesional, cât și școlii, prin schimbarea întregului climat educațional.

A fi mentor pentru alții, înseamnă a fi responsabil, adică a trata cu seriozitate toate aspectele activității de mentorat: de a fi disponibil, de a purta discuții sincere și constructive, de a planifica și organiza lecții demonstrative, de a folosi metode și tehnici variate, de a oferi un feedback real și eficient, de a întocmi fișele de evaluare. Responsabilitatea se vede și în modul în care este organizată activitatea de la clasă, punctualitate, tratarea diferențiată a elevilor, etc.

Creativitatea, onestitatea, echitatea, tactul pedagogic, spiritul analitic, răbdarea, obiectivitatea sunt calități care completează profilul unui mentor de succes. Fiind o sursă permanentă de inspirație, mentorul va insufla profesorului debutant dorința de perfecționare și dobândire a competențelor pe care acesta le posedă.

Pentru a putea desfășura în bune condiții activitatea, **mentorul:**

- va aborda o atitudine deschisă, pozitivă față de activitatea ce urmează să se desfășoare;
- va utiliza diverse metode de comunicare și relaționare;
- va avea un limbaj specific, profesional;
- va demonstra de flexibilitate în relația cu stagiarul;
- va stabili planul de acțiune și regulile după care se va derula colaborarea cu profesorul stagiari;
- va oferi modele practice și eficiente pentru activitatea didactică și extrașcolară;
- va desfășura diferite activități împreună cu profesorul stagiari;
- va încuraja creativitatea acestuia;
- va asigura asistență pedagogică pentru proiectarea activității profesionale;
- va asigura feedback constructiv și real;
- va încuraja profesorul stagiari în activitatea de autoevaluare;
- va oferi consiliere în privința managementului claselor de elevi;
- va monitoriza progresul cadrului didactic stagiari în raport cu obiectivele propuse;
- va păstra confidențialitatea.

În concluzie, *calitățile și competențele unui mentor* fac din acesta un model de conduită profesională atât de necesar în școala românească actuală. Rolul acestuia este de a îmbunătăți activitatea educațională din școală prin implicarea tuturor cadrelor didactice, atât a celor cu experiență, cât și a celor debutante.

CUPRINS

DENUMIRE ARTICOL/NUME AUTOR	PAG.
CUVÂNT ÎNAINTE REFERENT ȘTIINȚIFIC: CONF.UNIV.DR. HABIL. LILIANA MĂȚĂ UNIVERSITATEA „VASILE ALECSANDRI” DIN BACĂU	2
INTRODUCERE COORDONATOR: PROFESOR ELENA LAIU DIRECTOR CASA CORPULUI DIDACTIC NEAMȚ	3
MENTORATUL, O ACTIVITATE DE REFORMARE A ACTULUI EDUCAȚIONAL Profesor-metodist Curpănaru Gabriela-Livia Casa Corpului Didactic Neamț	4
ÎMBUNĂTĂȚIREA ȘI EXTINDEREA COMPETENȚELOR PROFESIONALE ÎN TIMPUL FORMĂRII ÎNȚIALE A PROFESORILOR Profesor Popa Elena-Cristina Liceul Economic „Al. I. Cuza” Piatra Neamț	6
COMPUNERILE LIBERE. REPERE ÎN STIMULAREA CREATIVITĂȚII Prof. Mariana Anghel Colegiul Național Pedagogic „Carmen Sylva” Timișoara	8
UTILIZAREA PLATFORMEI DIDACTIC.RO ÎN EVALUAREA ELEVILOR Prof. Stanciu Nicoleta Colegiul Național de Agricultură și Economie Tecuci	13
STRATEGII DE COMUNICARE SPECIFICE RELAȚIEI MENTOR – PROFESOR MENTORAT Prof. Elena-Cristina Sasu Școala Gimnazială ”Regina Maria” Bicaz	17
EXEMPLE DE BUNĂ PRACTICĂ - BORCANUL CU RECUNOȘȚINȚĂ Prof. Rasu Iulia Școala Gimnazială, Comuna Gherăești	22
JOCUL DIDACTIC ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR Prof. Inv.Presc. Alui-Ioan Claudia Școala Gimnazială Domnească- G.P.P.Nr.2, Tg. Neamț	24
SOFTURILE EDUCAȚIONALE, SPRE UN ÎNVĂȚĂMÂNT MODERN Profesor Învățământ Preșcolar Roșu Lenuța Grădinița Cu P.P. Nr. 2 Tg. Neamț Școala Gimnazială Domnească, Târgu Neamț	28
ROLUL PROFESORULUI MENTOR ÎN EDUCAȚIA VIITORULUI Prof. Învățământ Preșcolar Moga Lidia Colegiul Tehnologic Spiru Haret	31
RESURSA EDUCAȚIONALĂ DESCHISĂ – METODA STORYTELLING Prof. Înv. Primar Butnariu Gabriela Școala Gimnazială Dumbrava, Comuna Timișești	35

METODE EFICIENTE PENTRU DEZVOLTAREA ABILITĂȚILOR ORTOGRAFICE ÎN CLASELE PRIMARE Prof. înv.primar Romaniuc Cristina Școala Gimnazială „Vasile Alecsandri” Roman, Neamț	37
PROFESORULUI MENTOR ȘI ROLUL SĂU ÎN EDUCAȚIE Popa Gabriela - Daniela Liceul „Vasile Conta”- Grădinița cu PP Nr. 1 Târgu Neamț	42
PROIECTAREA DIDACTICĂ DIN PRISMA ÎNVĂȚĂRII PRIN COOPERARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR Profesor învățământ preșcolar Soponaru Ana Petronela Grădinița P.N. CUT, Școala Gimnazială nr.1, Dumbrava Roșie	46
RELAȚII INTERPERSONALE Prof. Stamate Ancuța Școala Gimnazială, Comuna Păstrăveni, Jud. Neamț	49
ROLUL PROFESORULUI MENTOR ÎN EDUCAȚIA VIITORULUI Prof. Cepoi Anca Camelia Liceul „Vasile Conta”, Târgu Neamț, Grădinița cu PP Nr. 1	52
ROLUL PROFESORULUI MENTOR ÎN EDUCAȚIA VIITORULUI Prof. Ursachie Florina Elena Școala Gimnazială Nr. 8, G.P.P Nr.8	55
ACTIVITĂȚI DE DEZVOLTARE PERSONALĂ. ÎNTÂLNIREA DE DIMINEAȚĂ Profesor Învățământ Preșcolar Roșu Lenuța Grădinița cu P.P. Nr. 2 Tg. Neamț Școala Gimnazială Domnească, Târgu Neamț	58
STRATEGII DE STIMULARE A ÎNVĂȚĂRII LA PREȘCOLARI ȘI ELEVII Prof. Ciobanu Ana-Dumitrița Școala Gimnazială Nr.3, Piatra-Neamț	62
PROIECT DIDACTIC Prof. În. Primar Vleju Niculina Școala Gimnazială Dumbrava, Comuna Timișești	66
MENTORUL DE INSERTIE PROFESIONALĂ – UN MODEL DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ Prof. Cărbușor Crina – Gabriela Colegiul Tehnic „Miron Costin” Roman, Neamț	82